

Spoštovane krajanke, cenjeni krajani!

28. aprila 2026 je poteklo 1025 let od prve omembe našega kraja. V tem dolgem časovnem obdobju se je zgodilo ogromno sprememb na vseh področjih delovanja Solkana. Število prebivalcev našega kraja ostaja sicer že nekaj let enako, vendar se ne moremo izogniti podatkom, da je Goriška druga demografsko najstarejša regija v Sloveniji.

Demografska statistika je neizprosna – prebivalstvo postaja vedno starejše, mladih je vedno manj. Zato je še toliko bolj pomembno spodbujati, negovati in ohranjati vse možne aktivnosti v smeri medgeneracijskega druženja v našem kraju.

Osnovna šola Solkan je pomemben dejavnik teh aktivnosti. Ob uresničevanju svojega poslanstva letos praznujemo častitljivih 170 let organiziranega šolstva v Solkanu, Vrtec pri Osnovni šoli Solkan pa 50-letnico. Ob praznovanju okroglega jubileja so si izbrali misel »Rastemo skupaj že 50 let«, v kateri so združili spomine in dolgoletno delo.

V Solkanu se, tako kot v sosednjih krajih, lahko pohvalimo, da imamo med nami stoletnika. Florjan Hvalič, krajanom bolj znan kot Cvetko, je letos praznoval stoti rojstni dan. Iskrivih misli, s spomini, ki segajo od otroštva preko vojnega časa vse do danes, še vedno rad spremlja svetovna in lokalna dogajanja.

Nov prostor druženja in uporabe športnih igrišč je nastal v Športno-rekreacijskem centru Žogica. Novemu najemniku smo oddali del starega teniškega igrišča, ki ga je preuredil v igrišče za padel.

Za ljubitelje poletnega kulturnega dogajanja v juniju začnemo niz prireditev z naslovom Solkansko poletje. Nastopile bodo vokalne skupine in glasbeni ansambli, na sporedu bodo tudi gledališke predstave. Objave in napovedi bodo na spletnih straneh in oglasnih deskah.

Ob zaključku šolskega leta vsem šolarjem želim brezskrbne počitnice in ustvarjalnega dolgočasenja, ostalim krajanom pa veliko kulturnih in športnih užitkov ter predvsem lepega medsebojnega druženja.

mb

Ksenija Brumat, predsednica Sveta KS Solkan

SOLKANSKO POLETJE 2026

3. 7. 2026 ob 20.30 uri, ATRIJ KS Solkan
Big Band NOVA

18. 7. 2026 ob 20.00 uri, KOTALKALIŠČE
Gledališka predstava - komedija

8. 8. 2026 ob 20.00 uri, ATRIJ KS Solkan
Mood Swings Kvintet

25. 7. 2026 ob 20.00, ATRIJ KS Solkan
Café noisette

29. 8. 2026 ob 20.00 uri, ATRIJ KS Solkan
Podokničarji

SOLKANSKI PRAZNIK

SOBOTA, 12. SEPTEMBER 2026
KOTALKALIŠČE OB SOLKANSKI KARAVLI

KULTURNI PROGRAM

19.00

- pozdravni nagovor predsednice Sveta KS Solkan in župana Mestne občine Nova Gorica
- nastop učencev OŠ Solkan
- podelitev priznanj KS Solkan

ZABAVNI PROGRAM

20.00

VILI RESNIK & band

DRUŽABNO SREČANJE

Utrip kraja

Srečanje krajanov, starejših od 80 let

Tudi letos se je Solkan poklonil svojim starejšim sokrajanom.

Člani sveta Krajevne skupnosti Solkan smo v marcu pripravili tradicionalno srečanje za krajanke, starejše od 80 let, ki se ga je udeležilo lepo število gostov.

Zbrane so najprej razveselili otroci iz Vrta Julke Pavletič, ki ima v Solkanu posebno mesto in že več kot 120 let bogati življenje kraja.

Po pozdravnem nagovoru predsednice sveta krajevne skupnosti je sledilo druženje ob odlični pogostitvi, za katero je poskrbela Gostilna Zvezda, domačem vinu Kmetije Koršič ter cvetličnih pozornostih za goste.

Kot vsako leto je veliko navdušenja prinesel tudi bingo, ki ga je vodil član sveta krajevne skupnosti Tomaž Černe.

Napeto pričakovanje zmagovalcev je poskrbelo za obilo smeha in dobre volje. Praznovanje se je zaključilo s torto Pekarne Potička. Čast prvega reza je pripadla najstarejši udeleženci srečanja, gospe Emiliji Čičigoj.

Popoldne je minilo v prijetnem klepetu, obujanju spominov in izmenjavi novic.

Ob slovesu smo si zaželeli predvsem eno – da se prihodnje leto znova srečamo v tako lepem vzdušju.

Andrejka Prijon

60 let od zaključka šolanja na Osnovni šoli Solkan

Da bi skupaj slovesno praznovali okroglo 60. obletnico, odkar smo zapustili šolske klopi Osnovne šole Solkan v šolskem letu 1965/1966, smo se sošolci in sošolke iz A- in B-razreda zbrali na srečanju 20. maja 2026 v hotelu Sabotin. Organizatorji so se zelo potrudili, da je vse lepo teklo, za kar smo jim hvaležni. Za vsak slučaj so tudi poskrbeli, da je vsak okoli vratu nosil listek s svojim imenom. Zbralo se nas je 24 iz obeh razredov in veselo smo si nazdravili ter si zaželeli, da se spet srečamo. Z nekaterimi sošolci in sošolkami se večkrat srečujemo, z drugimi bolj redko, nekatere pa so zdravstvene težave priklenile na dom. Z žalostjo smo ugotovili,

da se jih je veliko poslovilo za vedno. Ostali bodo vedno v našem spominu. Naj počivajo v miru. V hotelu so nam pripravili okusno kosilo. Kot vedno nam je uspelo ustvariti prijetno vzdušje, ko se je vsak predstavil in opisal utrinke iz svojega življenja. Koliko zanimivih zgodb! Seveda brez obujanja spominov na osnovnošolska leta ni šlo, čeprav so ti že precej obledeli. Tudi humorja ni manjkalo, saj so se vrstili vici kot po tekočem traku. Sprostili smo se in bilo nam je lepo znova skupaj kot nekoč. Preden smo se poslovili, smo že začeli razmišljati o ponovnem srečanju naslednje leto.

Vidojka Harej

Društvo RIRDS

Razstava *Znanje in mojstrstvo v zgodbah, vrezanih v čas* v prostorih Goriške knjižnice v mesecu maju je celovit prikaz vsebinsko širokega večletnega aktivnega delovanja članov RIRD Solkan. Posvečena je tudi spominu na pokojnega Jožka Markiča, ki je s svojim aktivnim delom in vodenjem ogromno prispeval k delovanju društva in postavitvi Mizarskega muzeja v Solkanu.

S tem smo želeli na enem mestu celovito predstaviti čudovite izdelke in z njimi seznaniti širšo javnost. Predstavljeni so bili izdelki iz lesa in kamna, rezbarski, intarzijski ter pirografski izdelki, izdelani izpod pridnih rok članov društva. Mizarski muzej se je predstavil z video predstavitvijo, ki obiskovalca lepo popelje skozi zgodovinski pregled delovanja solkanskih

mizarjev. S svojim znanjem in vztrajnostjo so prek ustanovitve tovarne pohištva Meblo prenašali znanje na nove generacije.

V delu slikovnega gradiva so bile razstavljene knjige in zborniki, nastali v tem obdobju. V pripravi pa je tudi knjiga *Spomini na Meblo*, zadnje skupinsko delo pod vodstvom Jožka Markiča; izdana naj bi bila pozno jeseni.

Društvo je v sklopu sodelovanja s Konzorcijem za les in s Strojno, prometno in lesarsko šolo tudi letos razstavilo inovativne izdelke v avli MIC-a, še posebej, ker sta se nam pridružila dva nova člana. Povabljen je bila tudi OŠ Solkan. Z delavnicami za poklica mizarja in rezbarja naj bi za ta poklica pritegnili mlade.

Društvo RIRDS Solkan

Pričevalca v filmu

V počastitev konca druge svetovne vojne je bil 9. maja 2026 v centru EPIC na železniški postaji predvajan film Anje Medved in Nadje Velušček *Ne pozabi me*. Pred začetkom predvajanja je zgodovinarica dr. Kaja Širok opravila pogovor z režiserko filma Anjo Medved.

Med 32 pričevalci z obeh strani meje, ki so v filmu delili svoje mladostne spomine na vojno in raznarodovanje, sta bila med njimi tudi dva Solkanca: **Bruno Vuga in Andrej Černe**. Ko ju je dr. Kaja Širok predstavila prisotnim gledalcem, sta bila deležna pomenljivega aplavza.

Andrej Černe je povedal, da priprava na snemanje ni bila tako preprosta. Dan pred snemanjem je odšel spat nekoliko prej kot običajno. Zjutraj se je skrbno obril in kožne gube na

obrazu namazal s kremo, saj je vedel, da maskerke ne bo. Manjkajočo zgornjo dvojko je nadomestil s čingumom, ker zobozdravnica tiste dni ni bila dosegljiva.

Snemanje je potekalo v hiši na Cesti IX. korpusa, kjer ima klet Marinko Pintar. V prostoru je bilo več sodov vina. Na enem izmed njih je bilo s kredo napisano »Ivanka«, kar pomeni, da je bilo v njem vino iz vinograda Ivanke Menjave, ki leži nad semaforiziranim križiščem v Ščednah.

Nadja je poskrbela za ozadje posnetka tako, da je na omaro v ozadju razporedila različne predmete. Snemanje je potekalo pozimi, kar je razvidno tudi iz Andrejeve bunde z visoko zapetim ovratnikom. Zaradi snemanja zvoka ni bilo dovoljeno vključiti klimatske naprave, ki bi prostor nekoliko ogrela. Čez čas so Andreju zaradi mraza začeli šklepetati zobje. Nadja je hitro našla žganico, ki je ogrela telo in razvezala jezik, da so besede nato tekale kot po maslu.

Po končanem snemanju je Marinko prinesel košaro kmečkih dobrot s svežim kruhom in dobrim vinom, tako da so snemalni dan zaključili v prijetnem in sproščenem vzdušju.

Andrej in Bruno se zahvalujeta Anji in Nadji za povabilo k snemanju ter za priložnost, da sta lahko ohranila in predstavila solkanske zgodbe iz tistega časa.

Uredništvo

Utrip kraja

Budnica

V hladno prvomajsko jutro so nas v zgodnjih jutranjih urah tudi letos prebudili z budnicami glasbeniki Goriškega pihalnega orkestra.

Kot vsako leto so na Placu pri fontani zaigrali nekaj skladb. V KS Solkan smo glasbenikom omogočili, da so se s toplim napitkom ogreli in okrepčali za nadaljnjo pot.

Poslovali so se s primorsko himno *Vstala Primorska* in zaželeli krajanom prijetno praznovanje.

Tomaz Černe

Knjiga

Solkanska avtorica Darinka Kozinc je tokrat poskusila približati otrokom pojav aleksandrink.

V slikanici se skozi igriv pogovor med vnukinjo in babico odstira pogled na ta pojav ženskega izseljstva.

V knjigi babica vnukinji tudi pove zgodbo o Joški – Joži Sedmak, poročeni Finney, ki je bila med obema vojnama kraljica aleksandrinke smetane in domnevno ena najbolj bogatih Slovencev vseh časov.

Solkankam ni bilo treba služiti v Egipt zaradi cvetoče mizarske obrti, so pa Solkanci v Egipt izvažali pohišvo.

Uredništvo

Reunion, 10. obletnica

Na topel sobotni večer, 30. maja, ki ga je povezovala naša prva predsednica Ana Zavrtanik Ugrin, je v prepolni dvorani EPICentra s prijatelji deseto obletnico delovanja praznoval Vokalni ansambel REUNION. Začelo se je precej preprosto – nekaj glasov, dobra volja in ideja, da bi skupaj zapeli osnovnošolski učiteljici Jožici Golob ob njeni 50-letnici glasbenega ustvarjanja. Kar je bilo zamišljeno za dva nastopa, je presenetilo tudi nas same. Takrat so Primorske novice pisale o nas kot o sociološkem fenomenu, saj se nas je zbralo več kot sto. In smo vztrajali. Ne več tako številčni, a z ljubeznijo do petja in pesmi v srcu. Iz tega je nastalo deset let skupnega ustvarjanja, druženja in glasbe. Naš nepozabni duhovni in umetniški vodja Radovan Kokošar, ki nas je prezgodaj zapustil, je svoje poslanstvo in ljubezen do glasbe predal Mateju Petejanu. Ta nas zadnja leta z veliko predanostjo in potrpežljivostjo vodi po skupni pevski poti ter je zanesljivo usmerjal tudi priprave in izvedbo našega jubilejnega koncerta.

Koncert smo odprli s pesmijo, ki jo je posebej za to priložnost ustvaril Radovan Kokošar. Z njo smo se simbolično vrnili v januar 2015, ko smo nekdanji pevci in pevke Osnovne šole Solkan z dvema razprodanima koncertoma v dvorani Kulturnega doma počastili svojo zborovodkinjo; prav ta skladba je takrat sklenila drugi koncertni večer. Glasbeno pot smo nato nadaljevali s skladbami, ki predstavljajo jedro našega repertoarja, od priredb rokarskih in mirovniških pesmi do skladb, s katerimi smo nastopali na državnih in občinskih proslavah.

Posebno mesto so imele tudi priredbe slovenskih ljudskih pesmi, brez katerih še tako izvirni in raznolik zborovski program ne bi bil popoln. Večer so dopolnile priredbe svetovnih uspešnic ter avtorska skladba našega zborovodje. Večer pa smo, kot že tolikokrat doslej, prižgali s Kreslinovo uspešnico, ki je skozi leta postala ena naših prepoznavnih koncertnih spremljevalk.

Bogato zvočno podobo so soustvarili spremljevalni glasbeniki: pianistka Minka Markič, solo kitarist Maj Špacapan, bas kitarist Sandi Kokošar, bobnar Matej Pavletič ter na bobnih in cajonu najmlajši nastopajoči Filip Petejan.

Jubilejni koncert je bil tudi priložnost za podelitev Gallusovih priznanj in značk, ki jih JSKD podeljuje pev-

cem za večletno delovanje na področju ljubiteljske vokalne glasbe, ter za zahvalo sodelavcem ansambla.

S Pravljico o mavričnih ljudeh smo se poslovili od jubilejnega odra, z ogledom filma *Od entuziazma do Križank*, diplomskega dela Ožbeje Černeta, ki ga je posnel prav o REUNION-u, pa podoživeli naše začetke ter obudili spomine na prve vaje, nastope in navdušenje, ki so nas povezali.

A ta pogled nazaj ni bil slovo, temveč navdih. Ob desetletnici smo si zaželeli, da prehojena pot ne bi predstavljala cilja, ampak le pomemben mejnik na skupni poti. Kajti najlepše zgodbe niso tiste, ki se končajo, temveč tiste, ki se še naprej pišejo.

Eda Belingar

Ožbej Černe

Večer malih vokalnih skupin

V soboto zvečer, 6. junija 2026, smo v atriju Krajevne skupnosti Solkan uživali v enkratni glasbeni prireditvi z

naslovom *Večerni odmevi*.

Dogodek je organizirala Vokalna skupina DiVox iz Solkana v sodelo-

vanju s Krajevno skupnostjo.

Nastopile so štiri male vokalne skupine: domača Vokalna skupina DiVox, Vokalna skupina Mozaik iz Goriških brd, Barski oktet iz Benečije in domača Vokalna skupina Le Dive.

Glasba nas je popeljala v čase, ko še ni bilo interneta in sodobne tehnologije.

Ljudje so se zvečer družili, po vaških kottičkih je spontano zadonela pesem, ki jih je povezovala, ogrela srca ter ustvarjala nepozabne večere. Prav tako je marsikdo ta večer toplih melodij doživel kot spomin na dobre stare čase.

Osrednji namen dogodka sta bila predstavitev in promocija vokalne glasbe. Še posebej pomembno pa je ohranjanje pevske tradicije, ki je na Primorskem izjemno bogata in še vedno povezuje generacije.

Vidojka Harej

Utrip kraja

Habemus Florianum

Boter Cvetko 2026

Naša ulica ima stoletnika, stoletni Florjan ima ulico. Vezna pot se vije od gostilne Zvezde do Valentincičeve ulice z navezavo na Vojkovo cesto, od tu izhaja poimenovanje bližnjice. Ulica je resda mlajša od našega slavljenca, na pogled pa je videti starejša in zgarana. Nastala je šele v poznih petdesetih letih prejšnjega stoletja med opuščeni vinogradi in

Asfaltna prevleka ni ostala dolgo nedotaknjena. Prav tekmovali so, na kateri strani bo kdo polagal cevi za kanalizacijo, elektriko, vodo ali telefon. Ko so jo za silo zakrpali prvi, so drugi že označevali traso za novo prekopavanje. Morda so modni oblikovalci prav v Solkanu dobili navdih za jeans z raztrganinami in zaplatami. Naša ulica slovi tudi po poslikavah cestišč, ki jih druge ulice ne poznajo. Smo edina 100-meterska enosmerna pot z rumenimi cikcakastimi oznakami na robovih in dvema poskočnima ležečima policajema. Po Solkanu gradbinci zagotovo vztrajno nadaljujejo z umetniškim oblikovanjem solkanskih asfaltnih površin in cestnih zapor. Letos nas šele privajajo, drugo leto bo prava predstava, kako ujetiti Solkance in mimoidoče.

Na predvečer Florjanovega praznika smo se zbirali ob oblikovanju in postavljanju slavoloka. Dobra volja in šaljive besede so se razlegale naokoli. Pod skrbnim nadzorom izkušenega soseda so mladi skrbno ovijali bršljan okoli desk, hvaležni, da lahko prisostvujejo skoraj že pozabljeni navadi, saj v okolici ni več veliko bodočih mladoporočencev, še manj stoletnikov. Fantje so pritrdili pokončna stebra ob ograjo, dekleta so v bršljan vstavljala cvetje iz vrtov in na prečno gredo

Pred avtobusom: z desne proti levi, Mario Brumat, Nella Brumat, Dragica in Cvetko Hvalič, Ervina in Pepi Leban, Lašček

osamljenimi češnjami. Na začetku je bila kot kolovoz, nato so nanjo natrosili drobljenec iz kamnoloma. Idealna je bila za otroške igre: zemljo krast, slepe miši, skakanje čez vrv, gnilo jajce in trden most s solkanskimi variantami, kot sta bila kafe in kuto. Takrat je bilo v ulici veliko osnovnošolcev. Radi smo se igrali med dvema ognjema, skrivalnice in badminton. Včasih je kak voznik pritisnil na plin, otroci smo se razbežali, matere pa so z žuganjem oznanjale, da je oblak prahu umazal pravkar oprano žehto in jo nadišavil z bencinskimi hlapi.

pritrdila tablo z ročno poslikavo in napisom »Živel stoletnik«. Bližala se je polnoč. Florjan je pomahal ulični družini in nas povabil na jutrišnje slavje.

»Habemus Florianum«, vzklika ulica. V Rimu z latinskim izrazom Habemus papam oznanjajo novega papeža, zakaj pa ne bi potomci Castruma Siliganuma uporabili izraza za stoletnega Solkanca. V knjigo rojstev je bil zapisan kot Florjan, vsi pa ga kličemo Cvetko. Rodil se je 29. aprila 1926 na Vetrišču. Kot pravi, je ozemlje desno od potoka Korna spadalo pod Solkan, levo od Korna pa pod Kromberk. Hiša je bila porušena v prvi svetovni vojni med italijanskimi napadi na Gorico. Stari starši so jo ob povratku iz izgnanstva obnovili.

Oče Toni Hvalič iz Kromberka se je priženil v hišo in je kot izkušen mesar, še

iz rajnke Avstrije, delal v klavnici, imenovani s popačenko iz italijanščine, macel. Tudi v bivši Jugoslaviji je bila tam klavnica za živino, zgradili pa so jo še pod avstrijsko oblastjo. Sam ne vem, kako sem se kot osemletni deček znašel ob odprtih vratih, ko so pripeljali konja v prostor, mu poveznili vrečo na glavo in na vse štiri ude natknili zanko iz debele vrvi. Mesar je visoko dvignil sekuro in s topo stranjo udaril po konjski glavi. Ranjena žival se je zgrudila, toda hipoma se je v agoniji dvignila na noge. Sledil je smrtni udarec, mišice so trznile in konjsko telo je negibno obležalo na tleh. Še danes, ko se vozim mimo stavbe, kjer je domovala tudi diskoteka Alcatraz, zdaj pa z istim imenom ponujajo pizze verige Verace, me spreleti srh ob spominu na doživetje.

Cvetkova mati Marija Simšič je bila rojena na Vetrišču; takrat so mu pravili tudi Hrib, nona pa je prihajala iz Goriških brd. Cvetkova edina sestra Danica se je omožila z Zdravkom Bašinom. Bil je med vodilnimi v zadrugi mizararskih obrtnikov ZMO in predsednik ZB Solkan kot partizan brigade garibaldincev.

Cvetko je osnovno šolo obiskoval v Solkanu. Takrat je bila ena večjih v okolici, učenci so prihajali tudi iz Gorice. Pouk je bil samo v italijanskem jeziku. Obsežna šolska reforma fašističnega ministra Giovannija Gentileja je že leta 1923 uzakonila ukinitve vseh slovenskih šol, začel se je proces raznarodovanja. Učitelji so bili zelo strogi, s palico so žugali in marsikateri učenec jih je dobil po prstih, če mu je kakšna slovenska beseda ušla iz ust. Tudi solkanske učiteljice so morale poučevati samo v italijanščini. Cvetko se žalostno spominja učiteljice Lavrenčič iz Solkana. Ta ga je namreč brnila v zadnjico, ker ni zmožni izgovoriti besede *radicchio* – radič po naše.

Po petletni osnovni šoli je nižjo gimnazijo obiskoval v vili Lenassi nasproti današnjega bencinskega servisa Petrol. Spominja se italijanskega učitelja, ki ni bil tako strog in mu je za pravilno opravljene matematične naloge večkrat podaril 20 centezimov, 20 centov takratne lire. Z njimi si je kupil skromen obložen kruhek.

Po končani osemletki se je učil mizararskega poklica pri Kaštelcu na Placu. Gospodar Čičigoj mu je nalagal vsa dela v delavnici in kmečka opravila na Bregu, kot so imenovali solkansko polje. Izdelovali so lepo furnirane spalnice. Cvetko je manjše kose naložil na štirikolesni voziček, zavaroval luštrane površine s stariimi plahtami in ga odpeljal do skladišča trgovine s pohištvom v bližini Raštela.

Mnogo let kasneje je Cvetko ugotovil, da je takrat delal na črno, saj mojster ni plačeval prispevkov za pokojnino. Še ne sedemnajstletnega fantiča so v začetku februarja 1943 mobilizirali v italijansko vojsko. Vojaki so ponoči preventivno pobirali mlade fante in jih odpeljali v kasarno v Gradiško, da jih partizani ne bi pridobili na svojo stran.

Usodo je delil z Ivom Gabrijelčičem in

Boter Cvetko 1958

Pepitom Bitežnikom. Ivo je kasneje postal partizanski bolničar v bolnici Franja, Pepija pa poznamo kot nekdanjega predsednika Društva upokojencev. Skupaj s Cvetkom in ostalimi so preuredili karavlo za potrebe DU Solkan. V nekaj tednih so morali osvojiti osnovne veščine rokovanja z orožjem in razumeti vojaška povelja. Spominja se italijanskega oficirja, ki jih je nagovarjal, naj med korakanjem prepevajo slovenske pesmi.

Po obuki so Cvetka premestili v Piemont, kjer je 8. 9. 1943 dočkal kapitulacijo Italije. Tudi tam so bili oficirji naklonjeni primorskim fantom. Razkrili so jim, kako naj se izognejo nemški vojski, da jih ne bi ujeli in poslali v delovna taborišča v Nemčijo.

Moj oče Mario je bil mobiliziran v morarico italijanske vojske v Pulju. Strateško vojaško luko so Nemci takoj zasegli in vse vojne ujetnike z ladjami odpeljali v Benetke, od tam pa z vlaki v Stalag III-A v okolici Berlina, eno največjih taborišč vojnih ujetnikov, kjer je zaradi izčrpanosti umrlo več kot 5000 vojakov.

Cvetko je z nekaj sotrpini taval po brezpotjih, srečeval tudi druge sovojake, ki so bežali v nasprotno smer. Zaradi znanja jezika je nekajkrat dobil nekaj za pod zob. Posebno matere so pomagale prebežnikom v upanju, da tudi njihovim sinovom nekdo drugje tako pomaga. Po nekaj tednih je izmučen prilezel domov, toda doma je prespal samo eno noč.

Naslednji dan so nemški vojaki brez obvestila s havbicami obstreljevali domačijo na Vetrišču, tako da so se podirali zidovi in se je streha sesula. Zidake in korce

Utrip kraja

Cvetko s torto, ob njem žena Dragica, zadaj hči Marina in zet Valter Bončina, vnukinja Nika

so namreč potrebovali za zidanje bunkerjev v okolici. Tisti dan je bila mati Marija sama doma. Zatekla se je v kletne prostore. Pod večer so domačini iz sosednjih hiš na Ošljeku rešili prestrašeno ženo izpod ruševin.

Iz hiše niso uspeli rešiti ničesar, vse je bilo zasuto, uničeno ali pogorelo. Naslednje dni so prespali pri sosedih, nato pa so dobili zasilno prebivališče pri znanem mizarju Virkotu ob takratnem Campotu, nogometnem igrišču, ki je bilo po osvoboditvi preurejeno v park.

V času cone A so anglo-ameriški vojaki popravljali poškodovane hiše, ceste in mostove. Za delo so potrebovali pridne roke in rokodelsko znanje. Tako je Cvetko leto

dni pomagal pri obnovi Rihemberka. Vsak dan so nekaj fantov iz Solkana s tovarnjakom odpeljali na delovišča.

Kontrolna točka med cono A in B je bila na mostu čez Lijak na Ajševici. Mladi fantje so ob koncu tedna radi hodili na ples v cono B. Tam je bilo bolj veselo in dekleta se niso mogla ozirati za ameriški vojaki, ki so ponujali najlonke in čokolado.

Po priključitvi se je družina Hvalič preselila v majhno pritlično stanovanje na Cesti IX. korpusa 71, kjer so v podobnih prostorih – ponavadi skromni kuhinji in sobi – stanovale številne družine po vsem Solkanu.

Cvetko je takrat delal na železnici, kjer je kot mizar obnavljal transportne vagonne. Vendar je moral še enkrat stopiti v vojaško suknjo. Leta 1949 je bil vpoklican v JLA na dosluženje, poldrugo leto je v Kraljevu poslušal srbohrvaška vojaška povelja.

Medtem je v Solkanu nastala Tovarna pohištva Edvarda Kardelja, ki je delovala kar po delavnicah mizarjskih mojstrov. V Kromberku pa so že gradili proizvodne hale, kjer se je začela industrijska proizvodnja pohištva.

Novo ime Meblo z zaščitnim znakom v obliki oblčka ter novi izdelki tehnologov in oblikovalske ekipe so dali zagon zaposlovanju in razvoju Goriške. Nova Gorica je rasla v sorazmerju z Meblom.

Ob povratku iz JLA se je priključil mizarjem v tovarni pohištva. Takrat so morali mizarji svoje orodje še vedno prinesiti s seboj.

Naključje je nanoslo, da se je družina bodoče soproge Dragice Hrovatin preselila iz Gorice v Solkan. Nekaj časa je tako Dragica stanovala v istem dvorišču kot Cvetko. Poročila sta se avgusta 1957. Na poročno potovanje na Reko sta odšla kar z redno avtobusno linijo, saj so bile garaže Avtoprometa in avtobusna postajališče nasproti gostilne Zvezde.

V skromni sobici na istem naslovu sem v nevihtni poletni noči leto prej tudi sam privekal na svet. Sosed Cvetko je bil moj krstni boter, botra pa Ervina Leban s Placa. Pravita, da sem se na glas smejal, ko me je župnik krstil s krstno vodo.

Tudi Dragica je bila zaposlena v tovarni pohištva. Na furnirjih je delala do upokojitve. S smehom se spominja, kako je 26 mesecev nosila meso v Gorico. Vsakič je tisoč lir shranila pri znancih v Gorici, da si je lahko kupila kolo Wander. Ker ga ni bilo mogoče enostavno pripeljati čez carino, ji je sorodnik iz Trsta napisal darilno pogodbo.

Do tedaj jo je Cvetko v Meblo vozil kar na štangi svojega kolesa Bianchi. Še danes ga ima v voznem stanju, za vsak primer, če zmanjka bencina, hudomušno pristavi.

Do upokojitve je delal v kontroli kakovosti in kot monter-demonstrator opravljal montaže pohištva v Iraku, Kuvajtu, Libiji, Nemčiji, Belgiji, Bolgariji, Jugoslaviji in drugod. Porogljivo pove, da bi postal milijonar, če bi sprejel ponujeno zaposlitev pri arabskih trgovcih s pohištvo, Dragica pa ga zbode z opazko, češ katera v vrsti harema bi bila potem.

Napočil je slavnostni dan, stoti rojstni dan našega Florjana. Prav vsi ulični sosede smo se zbrali in mu čestitali za izjemen jubilej.

Zet Valter je rezal stegno pršuta, hči Marina in vnukinja Nika sta stregli doma pečene sladke dobrote, točili pa so tudi odlično domače vino iz Cvetkovega vinograda na Vardi.

Cvetko je šele pred nekaj leti popolnoma prepustil zetu vinarjenje in vinogradniška opravila, prej pa je še vedno, kot nekoč v Meblu, nadzoroval kakovost opravljenega dela.

Meh harmonike je spremljal petje znanih domačih melodij. Na koncu je Cvetko zarezal v veliko torto in ob bučnem ploskanju ugasnil svečke na stotici.

Noben dogodek ne poveže stanovalcev ulice tako prijetno kot takšno praznovanje. Ulica komaj čaka, da bo ob stoenki še večje slavje.

Miran Brumat

Predavanje o zdravi prehrani

DU Solkan je v sodelovanju s KS Solkan 9. 3. 2026 organiziralo predavanje z naslovom *Prehranske pasti* (Skrите pasti v vsakodnevni prehrani – rešitve in nasveti). V Domu KS ga je izvedla Iva Morenčič, mag. dietetike, iz Centra za krepitev zdravja Zdravstvenega doma Nova Gorica.

V uvodu je poudarila pomen zdrave prehrane za naše zdravje. Zdrava oziroma uravnotežena prehrana združuje in vključuje vnos vseh skupin živil v telo – beljakovin, ogljikovih hidratov, maščob, vitaminov in mineralov – v pravih razmerjih. Naj bo raznolika in naj vsebuje zmerno količino kalorij ter veliko sezonske, lo-

kalno pridelane zelenjave in sadja ter polnovrednih živil.

Pogovarjali smo se tudi o naših prehranjevalnih navadah in odgovorili na vprašalnik. Nepravilna prehrana, ki vsebuje preveč kaloričnih živil, in neurjen ritem prehranjevanja lahko dolgoročno povzročita kronične bolezni sodobnega časa, npr. bolezni srca in ožilja, sladkorno bolezen, debelost itd. Poleg izbire živil je pomemben tudi zdrav način priprave hrane, kot so čim krajša toplotna obdelava, kuhanje v sopari ter dušenje v lastnem soku ali z manjšo količino olja.

V skupinah smo sestavili tudi uravnotežen krožnik za kosilo. Eno polo-

vico krožnika je zavzemala sveža ali obdelana zelenjava v količini dveh stisnjenih pesti, eno četrtno beljakovinsko živilo, npr. meso, ribe, jajčna jed ali stročnice, v količini dlani brez prstov, drugo četrtno pa škrobno živilo, npr. krompir, testenine ali jedi iz žit, v količini ene stisnjene pesti.

Zelo pomemben je tudi dnevni vnos tekočine. Prav je, da dnevno popijemo dovolj tekočine, najbolje vode ali nesladkanega čaja, da je telo dobro hidrirano. Predavateljica je opozorila, da moramo biti pozorni tudi na živila, ki vsebujejo veliko sladkorja, soli in maščob – ti v prevelikih količinah škodujejo našemu zdravju. Svetovala nam je, da najprej preberemo deklaracijo in se prepričamo,

koliko sladkorja, soli in maščob izdelek vsebuje, preden ga kupimo. Enostavno preverjanje hranilne vrednosti nam omogoča aplikacija *Veš, kaj ješ?*

Zagotovo je uravnotežena prehrana eden izmed pomembnih dejavnikov za naše zdravje, saj zmanjšuje tveganje za bolezni, pomaga ohranjati primerno telesno težo in zagotavlja energijo. Vredno se je potruditi za svoje telo, ki nam bo hvaležno vračalo z zdravjem in dobrim počutjem.

Vidojka Harej

Utrip kraja

Ena dvorana, tri poti, en kickboxing

V telovadnici, kjer trenirajo člani Športnega društva (ŠD) Budokai Nova Gorica, zvok udarcev nikoli ni zgolj odmev moči. Je ritem vztrajnosti, učenja in medsebojnega spoštovanja. Tu se vsak trening začne z enakim ciljem – biti danes boljši kot včeraj.

Trener Dušan Ličar to filozofijo že vrsto let prenaša na mlade, pri tem pa mu pomembno pomaga tudi pomočnik trenerja Andrej Močnik, ki s svojim pristopom sooblikuje razvoj kadetov in prispeva k vsakodnevni delu v dvorani. Med mladimi, ki rastejo v tem okolju, sta tudi mladinec **Flodian**

Gollopeni in mlajša kadetinja **Kim Bucik**. Različni generaciji, različni vlogi, a ena skupna strast: kickboxing.

»Vsak tekmovalac pride v dvorano s svojo zgodbo,« pove Ličar. »Mlajši, kot je Kim, potrebujejo več potrpežljivosti, občutka za igro in spodbude. Starejši, kot je Flodian, pa prevzemajo tudi odgovornost – zase in za mlajše v ekipi.«

Po njegovih besedah klub ni le prostor treninga, temveč okolje, kjer se gradi značaj, pri čemer pomembno vlogo igra tudi usklajeno delo celotne trenerske ekipe.

Flodian Gollopeni je v kickboxingu že dovolj dolgo, da pozna tako zmage kot poraze. »Ko si mladinec, se zaveš, da nisi več tukaj samo zaradi sebe,« pravi. »Mlajši te opazujejo. Tvoj odnos do treninga, ekipe in porazov jim veliko pove.« Kickboxing mu je dal disciplino in zbranost, ki ju danes uporablja tudi zunaj športa. »Naučil sem se, da nič ne pride čez noč. Trdo delo se vedno pokaže – prej ali slej.«

Na drugi strani dvorane zbrano poslušajo Kim Bucik, mlajša kadetinja, ki s svojo energijo hitro pritegne pozornost. Za njo so že opazni uspehi na državni in mednarodni ravni, med drugim naslov svetovne podprvakinje in dve zlati medalji na evropskih tekmovanjih, a o tem govori skromno. »Najbolj mi je všeč, ko na tekmi uporabim nekaj, kar sem se trudila osvojiti na treningu,« pove. Prizna, da je bila na začetku prisotna velika trema, a jo je sčasoma spremenila v motivacijo. »Ko stopim na tekmovanje, vem, da imam za sabo trenerja in ekipo.«

Trener Ličar poudarja, da so prav takšni trenutki razlog, zakaj vztraja pri delu z mladimi. »Ko vidiš, kako nekdo raste, športno in osebno, veš, da kickboxing opravlja svojo vlogo. To ni agresija. To so nadzor, disciplina in spoštovanje.« Ob tem izpostavlja tudi pomen sodelovanja s pomočnikom trenerja, saj tak način dela omogoča več individualnega pristopa in podpore mladim športnikom.

Dodaja, da v Budokai Nova Gorica velik poudarek namenjajo odnosom znotraj ekipe, saj prav ti ustvarjajo trdne temelje za rezultate.

Čeprav sta Kim in Flodian na različnih stopnjah poti, ju povezuje ista želja: napredek. Flodian vidi sebe kot zgled mlajšim, Kim pa v starejših kadetih najde motivacijo in oporo. Skupaj dokazujejo, da kickboxing ni le individualni boj, temveč tudi skupnost.

Budokai Nova Gorica tako ni le klub, temveč prostor, kjer se srečujejo generacije, prepletajo izkušnje in kjer se mladi učijo, da moč ni v udarcu, temveč v obvladovanju samega sebe.

»Če nekdo zapusti naš klub kot bolj samozavesten, spoštljiv in vztrajen človek, potem smo naredili največ, kar lahko,« sklene trener Dušan Ličar.

Katja Bucik

Ob slikarski razstavi Nene Šutila

sneje je tudi v Novi Gorici bila članica slikarske šole KUD Goriška paleta. Izpopolnjevala se je pod mentorstvom Zmaga Posege in Klavdija Tutte.

V svoji bogati slikarski karieri se je v letih od 1976 do 2023 udeležila 49 skupinskih slikarskih razstav, kjer je prejela več zlatih in srebrnih priznanj. Od leta 1995 do leta 2016 pa je organizirala 10 samostojnih slikarskih razstav. To zadnjo, 11. razstavo, ko Nene ni bilo več, so z veliko predanostjo pripravili njeni najbližji – mož Branko ter hčerki Vanja in Ivona. Za glasbeno kuliso je poskrbel mladi vnuk harmonikar Miha Bužinel, gojenec Glasbene šole SCGV Emil Komel, ki je navzoče na otvoritvi razstave očaral z izvedbo skladbe švedskega skladatelja.

O slikarski razstavi sta poročala tudi zamejska časopisa Primorski dnevnik in Novi glas. Likovna kritičarka Nataša Kovšca je v svojem nagovoru povedala: »Umetnica je z vztrajnim izobraževanjem in nenehnim izpopolnjevanjem svojega izraznega jezika ustvarila obsežen in kakovosten likovni opus. Vzporedno

pa je izoblikovala tudi prepoznavni slog, ki temelji na tehniki kolaža.« Ob ogledu razstave je moja pozornost pritegnila stena, na kateri je bilo razstavljenih 20 manjših slik. Branko mi je razložil, da je te slike narisala v zadnjem času.

Naj zapišemo, kako je novinarka Katja Ferletič zaključila članek v Novem glasu: »Umetnost Nene Šutila je globoko osebnoizpovedna, v njej pa se zrcali avtoričin ustvarjalni zanos, njena soočenja z življenjskimi izzivi, ki so se vselej neločljivo prepletali z njenim delom. Razstava je poklon ustvarjalki, katere delo presega čas in prostor. Preplet osebnih doživetij, oddaljenih krajev in vsakdanjih vtisov se na platnih združuje v izrazito samosvoj likovni jezik. Vsaka po-

doba nosi sled iskanja, vsaka plast zgodbo, in prav v tej zgoščenosti se razkriva umetničina neskončna vizija.«

Ponosni smo, da je v naši soseski v Ulici Borisa Kalina živela gospa Nena Šutila, posebna slikarka, ki je ustvarjala tako znamenite slike. V njenem ateljeju je gorela luč pozno v noč in

poleg tako obsežnega umetniškega ustvarjanja je na primer tudi vrt pred hišo vedno skrbno negovala ...

Res je, Nena Šutila je bila posebna umetnica – slikarka, in njene umetniške ustvaritve so trajen spomin.

Andrej Černe

Velikonočni običaji v Solkanu kot praznik skupnosti in upanja

Velika noč v Solkanu ni le cerkveni praznik, temveč eden tistih trenutkov v letu, ko kraj zadira kot celota. Gre za preplet vere, družinskih običajev in nezadnje starodavnega občutka, da se življenje po dolgi zimi znova prebujata. Med najbolj prepoznavnimi izrazi tega časa ostajata blagoslov velikonočnih jedi na veliko soboto ter večerna velikonočna vigilijska. To sta obreda, ki sodita v najpomembnejši krščanski praznik, veliko noč, in ju je mogoče brati tako v teološki kot v širše antropološki in kulturni perspektivi.

Solkan, ki se je skozi stoletja razvijal ob reki Soči in na stičišču kultur, je znal ohranjati občutljivo ravnovesje med izročilom in sedanjostjo. Velikonočni prazniki to še posebej jasno ponašajo. Čeprav jih danes živimo v polnosti krščanskega razodetja, njihova simbolika nagovarja tudi človekovo prvinsko izkušnjo narave – prebujanje pomladi, daljšanje dneva in novo rodovitnost zemlje. Krščansko sporočilo teh podob ne izniči, temveč jih preseže in izpolni: v luči vstajenja dobijo globlji pomen, ki se je skozi čas ohranil in ga prepoznavamo v oblikah, ki jih skupnost neguje še danes.

Blagoslov jedi – več kot le običaj

Na veliko soboto popoldne se pred in v župnijski cerkvi sv. Štefana odvija eden najbolj prepoznavnih trenutkov praznika: blagoslov velikonočnih jedi ali »žegen«. Družine pripravijo košare s tradicionalnimi jedmi – kruhom, šunko, pirhi, potico in hrenom, pokrite z vezanimi in klekljanimi, za ta namen pripravljenimi prtiči ter okrašene s svežimi šopki prvega spomladanskega cvetja, ter jih odnesejo k blagoslovu. Za verujoče ima ta obred jasno simboliko: hrana, ki pomeni osnovo človekovega preživetja, je blagoslovljena kot dar in kot znamenje hvaležnosti. Vendar pa ima ta običaj pomen tudi za tiste, ki vere ne živijo aktivno.

Če pogledamo širše, je blagoslov jedi pravzaprav ritual skupnega priznanja, da življenje ni samoumevno.

Kruh kot sad dela, jajce kot simbol novega življenja, meso kot praznovanje obilja po postu – vse to so univerzalni znaki, ki jih lahko razumemo ne glede na versko pripadnost. Gre za trenutek, ko se družina ustavi, pripravi nekaj z lastnimi rokami in to deli – najprej simbolno, nato še za mizo.

Obenem je »žegen« tudi skupnostni dogodek. Pred cerkvijo se po obredu srečujejo sosede, znanci in družine. V času, ko je vsakdan pogosto razdrobljen in hiter, takšni trenutki postajajo vedno bolj dragoceni.

V zgodnjem jutru iste sobote pa poteka tudi blagoslov ognja, tih in sim-

bolno močan obred, ki s prvimi plameni napoveduje prehod iz teme v svetlobo ter naznanja novo življenjsko dinamiko prazničnega časa.

Velikonočna vigilijska – zgodba svetlobe

Če je dopoldne zaznamovano z domačnostjo, pa večer velike sobote prinaša bolj simbolno in doživljajsko razsežnost praznika. Velikonočna vigilijska, starodavni obred bdenja, velja za enega najpomembnejših trenutkov krščanskega leta.

Začne se v temi – dobesedno. Cerkev sv. Štefana je najprej zavita v mrak, nato pa se zunaj prižge velikonočni ogenj. Od tega ognja se prižge velikonočna sveča, ki nato postopoma razsvetli prostor. Ta prehod iz teme v svetlobo je osrednji simbol vigilijske.

Za verujoče pomeni zmago življenja nad smrtjo, vstajenje Kristusa. Za širšo javnost pa lahko to razumemo kot univerzalno zgodbo: vsaka tema – osebna, družbena ali naravna – ima svoj konec. Svetloba, naj bo to upanje, nova priložnost ali preprosto boljši dan, vedno znova prihaja.

Sledijo berila, ki pripovedujejo zgodbo človeštva od stvarjenja naprej – kar lahko razumemo kot pripoved o človekovi poti, o padcih in novih

začetkih. Obnovitev krstnih obljub pa simbolno pomeni odločitev za življenje, za dobro in za skupnost.

Tudi tisti, ki teh obredov ne doživljajo versko, pogosto začutijo njihovo moč. Tišina, svetloba, skupno petje – vse to ustvarja občutek povezanosti, ki presega razumsko razlago.

Velika noč kot praznik narave in človeka

Ko postavimo velikonočne običaje v širši kontekst, vidimo, da niso le cerkveni obredi, temveč del globljega človeškega izkustva. Pomlad je od nekdaj pomenila novo življenje – tako za

Skupnost kot srce praznika

Ob tem velja posebej poudariti, da takšni prazniki in običaji živijo le tam, kjer živi skupnost. Kraj brez srečevanja, brez skupnih trenutkov in brez pripravljenosti ljudi, da sodelujejo, hitro izgubi svojo povezanost.

Solkan pa prav v takšnih trenutkih pokaže svojo moč. Ko se ljudje zberejo ob blagoslovu jedi, ko skupaj vstopijo v cerkev na vigilijsko ali ko preprosto delijo praznično mizo, se tkejo vezi, ki niso samoumevne, a so ključne za življenje kraja.

Zato gre ob tej priložnosti iskrena zahvala župniku Jožkotu, ki s svojo predanostjo in odprtostjo pomaga ohranjati prostor srečevanja, ter vsem, ki kakorkoli prispevajo k praznovanju – z organizacijo, sodelovanjem ali preprosto s svojo prisotnostjo. Prav vsak človek, ki pride, soustvarja skupnost.

Zaključek: obljuba, ki se vrača

Velika noč nas tako vsako leto znova spomni na nekaj preprostega, a bistvenega: življenje se obnavlja. Ne le v naravi, temveč tudi v ljudeh in med njimi.

Naj bo to razumljeno kot versko sporočilo ali kot življenjska resnica – ostaja dejstvo, da so takšni trenutki dragoceni. V njih se srečata preteklost in sedanjost, posameznik in skupnost, tišina in praznovanje.

In prav v tem je njihova največja vrednost: da nas opominjajo, da nikoli nismo sami – ne v temi ne v svetlobi.

Andreja Trojer

kmeta na polju kot za skupnost kot celoto.

V Solkanu, kjer je narava vedno igrala pomembno vlogo, ta povezava ni nikoli povsem izginila. Ritem reke Soče, menjava letnih časov, delo na zemlji – vse to je oblikovalo način, kako ljudje razumejo praznike. Velika noč je tako hkrati praznik vere, narave in skupnosti.

Za župnijsko skupnost je zagotovo najprej praznik vere.

FASADNI SISTEMI
OMETI
TLAKI
MAVČNI SISTEMI
HIDROIZOLACIJA TERAS
ZUNANJA UREDITEV
TRGOVINA Z GRADBENIM MATERIALOM

Gradite z NAMII!

ELKOR
Naj bivanje postane užitek.

www.elkor.si
05 30 32 140 ali 041 366 768
Nikole Tesle 12a, ŠEMPETER PRI GORICI

Utrip kraja

Tone Kralj v Solkanu

Slikarja, kiparja in grafika Toneta Kralja verjetno ni treba posebej predstavljati. Le kdo ne pozna njegovih poslikav Levstikove povesti Martin Krpan?

V Narodni galeriji v Ljubljani je od 16. 4. 2026 do 30. 8. 2026 na ogled razstava Tone Kralj (1900–1975): Vizionarski mistik, kjer je mogoče videti 84 del umetnika, ki je med vojnama razstavljal v Benetkah, Amsterdamu, Parizu, Padovi in na Dunaju. Na Beneškem bienalu je sodeloval kar štirikrat, prvič leta 1926, kjer se je predstavljaval s kiparstvom, slikarstvom in grafiko.

Po rodu Dolenjec je bil velik primorski domoljub, ki je svoj odpor do fašizma spretno vpletal v motiviko svojih slik in cerkvenih poslikav. S svojo likovno govorico je Primorce v času fašizma spodbujal, naj vztrajajo v upanju na pravično rešitev. Pri tem je bil zelo drzen, saj je npr. v Avberju leta 1927 na eni od slik med grešnimi dušami, ki se utapljujejo v viharju, pogumno upodobil samega Duceja. Hudič z ducejevo glavo, ki ga prebada nadangel Mihael, je

naslikan v cerkvi v Pevmi. V cerkvi v Slivju ima Pilat, ki obsodi Jezusa na smrt, obraz istega diktatorja. Podobne simbolike je še veliko tudi po drugih cerkvah.

Na Primorskem je poslikal več kot štirideset cerkva. Zgodovinar Egon Pelikan v knjigi *Tone Kralj in prostor meje* piše o fenomenu »slovenske nacionalne markacije prostora«. Cerkev, poslikane od Sv. Višarij do Jadranskega morja, naj bi predstavljale mejo slovenskega narodnega ozemlja. Projekt pokritja slovenskega etničnega ozemlja je umetnik uresničil v sodelovanju s tajno organizacijo primorskih duhovnikov in krščansko-socialnim gibanjem Zbor svečnikov svetega Pavla. Takšen projekt nima primerjave ne v Evropi ne v svetu.

V cerkvi v Solkanu na desni strani cerkvene ladje visi velika slika Toneta Kralja z naslovom *Golgota*. Naslikana je v oglju, zanjo je slikar na razstavi moderne grafike v Firencah leta 1927 prejel prvo nagrado. Naslednje leto bo torej minilo sto let od njene stvaritve.

Sliko je Tone Kralj dal v hrambo

gospodu župniku Hermenegildu Srebrniču. Kasneje mu jo je podaril. Gospod Hermenegild, ki je po upokojitvi bival v Solkanu, je sliko podaril naprej solkanski cerkvi.

S slikarjem sta se poznala še iz časov, ko je bil g. Herman župnik v Trenti. Tone Kralj je v času druge svetovne vojne preuredil in poslikal tamkajšnjo cerkev. Na stropu je naslikan nadangel Mihael, odet v barve slovenske trobojnice, ki prebada troglavega zmaja, ta pa ponazarja trojni pakt Rim–Berlin–Tokio. Če pomislimo, da je slika nastala leta 1944, se lahko samo priklonimo pogumu slikarja in umetniški napovedi končne zmage nad silami osi.

Opus Toneta Kralja razkriva širok razpon ustvarjanja – od slikarstva, grafike in kiparstva do ilustracije in oblikovanja. Cerkevne poslikave na Primorskem pa predstavljajo poseben vrhunec njegovega dela. Te slednje še danes presegajo zgolj verski okvir – ostajajo tiha, a močna priča časa, ko je umetnost govorila tisto, kar se ni smelo izreči.

Roman Drešček

Kranceljni sv. Ivana

Na dan 24. junija goduje sv. Ivan, poznan tudi kot Janez Krstnik. V slovenski tradiciji je bil ta dan povezan s kresno nočjo. Po izročilu je kresna noč v vsem indoevropskem prostoru magična noč, ki ji sledi najdaljši dan v letu, 21. junij.

Tedaj sonce doseže najvišjo točko na svoji navidezni nebesni poti, dan je najdaljši, od tedaj naprej pa se krajša. To je ljudi, ki so bili nekoč od dogajanja v naravi življenjsko odvisni, navdajalo s tesnobo.

Zato so s čarobnimi sredstvi skušali ohraniti sončevo moč in svetlobo, pri čemer je ogenj veljal za njun simbol in varuha.

Moč sonca so simbolno želeli zadržati tudi s kurjenjem kresov. Kresni dan je krščanstvo pomaknilo na 24. junij, ko je rojstni dan in god sv. Janeza Krstnika, čigar ime spominja na Kresnika, bajeslovno bitje, povezano z ognjem iz časa poganstva. V slovenskem ljudskem izročilu so se ohranile različne legende in vraže o čudežnih dogodkih v kresni noči, ko je mogoče videti vile, škrate, čaravnice in razumeti govorico živali, če imaš v čevlju praprotno seme. V tej noči je možno najti zaklad, priklicati hudiča ali zvedeti za svojo prihodnost, voda in rastline pa imajo čarno in zdravilno moč.

Če se je na Krasu v zadnjih letih ponovno obudilo spletnje venčkov sv. Ivana iz cvetja in zelenja, nabranih na kresni večer, ki naj bi po ljudskem izročilu hiši prinesli srečo in zaščito, je bila ta navada v preteklosti običajna tudi v Solkanu. Na Primorskem so Slovenci kresovanje in spletnje venčkov še zlasti spodbujali v letih, ko je bila Primorska del Italije, v času fašizma, v znak protesta proti potujčevanju.

Na Krasu pletejo venčke iz rumenih Ivanovih rož, ostrih homulic. Gospodinje v Solkanu pa so spletle krancelj iz travniških cvetic, belih in rumenih margerit s pušpanom ali iz samega pušpana, druge pa kar iz rož,

ki so rasle na vrtu, in ga obesile nad vhodna vrata, rekoč, da je na čast sv. Ivanu. Pri nekaterih hišah so povezale rože v šopke in na vsako leto v ganku zavezale po enega.

Ko so se šopki posušili, so jih dali na ogenj kot blagoslov.

Pred leti smo v Solkanu ponovno obudili lep običaj, ki je bil dolga desetletja skoraj povsem pozabljen. Dne 26. decembra obhajamo god sv. Štefana, zavetnika solkanske župnije. Ta praznik je bil nekoč v Solkanu eden pomembnejših dni v letu, povezan z bogatim verskim in družinskim izročilom.

Pri praznični maši je župnik blagoslovil sol in vodo, gospodinje pa so s posebno skrbjo pripravile »japko v šalčki«. V šalčko so natrosile sol, nanjo postavile jabolko, vanj pa zasadile vejico pušpana.

Ta preprost, a pomenljiv simbol je krasil domove in prinašal blagoslov družini. Po prihodu domov je gospodinja blagoslovljeno jabolko razrezala na krlje, vsak član družine pa je prejel svoj košček žegna sv. Štefana.

Že nekaj let tudi danes na praznik sv. Štefana k maši prinašamo »japko v šalčki«, kar ni le ohranjanje starega običaja, ampak tudi lep izraz naše povezanosti s tradicijo in domačo dediščino.

V prav poseben okras in obogatitev praznovanja pa bi bili tudi kranceljni sv. Ivana, izdelani po naši stari solkanski tradiciji.

Eda Belingar

Vrtec

Rastemo skupaj že 50 let

Ana Rojc

Vse se je začelo v soboto, 4. 9. 1976. Na ta dan je gospod ravnatelj Peter Žigon z uvodnim govorom otvoril nov vrtec pri OŠ Solkan. Na travniku pred vrtcem je bil oder, kjer je potekal kulturni program. V ponedeljek, 6. 9. 1976, je tako vrata odprlo šest skupin – skupaj 155 otrok. (Povzeto po kroniki Vrtca pri OŠ Solkan)

Že po značaju sem vedno želel nekaj novega, nekaj, kar se bo uveljavilo, in mislim, da je bil to tudi tisti osnovni motiv, da smo ustvarjali, delali, bili iniciativni in uspešni. Vse, kar sem delal, sem delal z elanom, s polno zavestjo, da delamo nekaj novega, nekaj velikega, nekaj, kar bo služilo našim bodočim rodovom. Ta ži-

Ana Rojc

lica je bila v meni in malo je je še vedno. Potrebno je bilo imeti veliko poguma in predvsem je bilo treba najti način, kako priti do cilja. Mi smo ga našli in bili smo srečni, da lahko nekaj damo naši družbi. Prav to je tisto »veliko«, kar smo ustvarili in delili z okolico ... so besede Petra Žigona, nekdanjega ravnatelja OŠ Solkan, ko se spominja ustanovitve Vrtca pri OŠ Solkan.

Zgodba vrtca se je začela 4. 9. 1976 in se nadaljuje še danes. Hiša, ki kot družina že 50 let neguje otroške sanje, gradi prijateljstva in soustvarja prihodnost. Tako kot takrat se po hodnikih danes zasliši otroški smeh, pesmi in zgodbe. In naši otroci so z radovednostjo odkrivali to zgodbo, zgodbo Vrtca pri OŠ Solkan, skozi celo leto.

Najprej so informacije iskali pri svojih starših in starih starših. Opremljeni s tablicami in mikrofoni so izvedeli marsikaj. Izvedeli so, da je stavba vrtca popolnoma enaka in da so celo nekatera igrala ista. Dan v vrtcu je potekal skorajda enako in hrana je bila enako okusna kot danes. Da so se otroci v vrtcu ravno tako veselili dedka Mraza ter se žogali in gugali na vrčevskem igrišču. Na intervju smo povabili nekdanjega ravnatelja Marijana Kogoja, ki se z veseljem spominja: *Prav tako sem vesel, da smo bili uspešni na javnih prireditvah in da je naš vrtec zastopal kraj povsod, kjer je bilo to potrebno. Sloveli smo po tem, da so bile naše prireditve javnega značaja, dobro obiskane, in smo na ta način gradili domoljubje ter ohranjali kulturno dediščino in narodno zavest. Spomnim se praznovanja 20-letnice in 40-letnice vrtca. To so bili res izjemni dogodki. Spomnim se vseh spomladanskih in letnih koncertov, združenj vrtcev v Kulturnem domu v Novi Gorici in v gledališču, ko je cela dvorana vstala in pela z otroci. Zgodbe, stare 50 let, sta z otroki delili tudi nekdanji vodji vrtca Marjuča Flis in Heidi Jakopič.*

Od nekdanj je bila igra glavna dejavnost življenja otrok v vrtcu. Na povabilo učiteljice Erike Grosar smo v sklopu projekta »Igre iz naftalina« skupaj z učenci OŠ Solkan spoznali veliko zanimivih starih iger. Gospa Mira Šavli in Sonja Velikonja sta nam prikazali obsežen nabor le-teh: zbijanje škatlic, kamenčkanje, volk in ovca, svet, igra hlevčkov, ščinkanje ... Med njimi so otroci prepoznali tudi nekaj »starih« iger, ki so aktualne še danes: hoja s hoduljami, med dvema ognjema, ristanc, Pepček. Odkrivanje starih iger, pri katerih so uporabljali preproste naravne materiale, kot so palčke, kamenčki, škatlice in fižol, je otroke očaralo.

V raziskovanju vrtca kot stavbe so se otroci ob fotografijah načrtov grad-

nje vrtca preizkusili v risanju stavbe v različnih tehnikah. S skrbnim in natančnim opazovanjem vrat, oken, strehe in pločnika so nastale prave arhitekturne skice.

Stavbo, igrišče in okolico so otroci poskušali ujeti tudi v fotografski objektiv. Skozi vse leto so iskali tisti pravi pogled, pravi kader, ki bi ujel naš vrtec v najboljši luči. Nastale fotografije so razstavljene v avli Kulturnega doma v Novi Gorici.

V mesecu maju smo na vrčevsko igrišče postavili mlaj, ki ga krasijo trakovi vseh otrok enote, ki so jih s starši pripravili na skupni delavnici. Otroci so od doma prinesli kose blaga, ki so jih skupaj s starši okrasili in zašili v dolge trakove. S pisanimi trakovi ovita debela drevesa, slavnostni lok in otroške risbe vrčevskega vsakdanjika na ograji igrišča že na daleč vabijo k vselemu praznovanju 50. rojstnega dne našega vrtca.

Vrhunec praznovanja je bila prireditev v Kulturnem domu v Novi Gorici, 28. 5. 2026. Veliki oder je krasila maketa dvometrske torte in petdeset velikih pisanih sveč, ki so jih izdelali otroci in vzgojiteljice iz enot Grgar in Trnovo. Na slavnostnem odru so se zbrali vsi otroci vseh treh enot Vrtca pri OŠ Solkan: Trnovo, Grgar in Solkan. Nasmejani so se združili s svojimi vzgojiteljicami in vzgojiteljema v en zbor. Himno »Naš vrtec« avtorice besedila Mance Turchetto in avtorja glasbe Mateja Petejana je več kot 100 grl veselo in z vsem srcem za-

Katarina Semič

pelo. Na odru sta številčni zbor spremljala tudi nekdanja varovanca, Sofija Samec na čelu in Jakob Leban na pozavni. Med razigranim petjem otrok se je polna dvorana za nekaj trenutkov vrnila v preteklost in skozi spomine nekdanjih zaposlenih in varovancev vrtca obudila začetke naše skupne poti. Njihovi spomini so dragoceni, saj danes nekateri vstopajo kot starši in stari starši naših otrok. Ob rojstnem dnevu so vsi – otroci, starši in nekdanji zaposleni – zaželeli vrtcu še mnogo nasmehov, zdravja, brezskrbnosti, skrbi za druge in veselja. Gospod ravnatelj Goran Bezjak je še dodal: *Ena od želja vrtca ob abrahamu je sanacija celotnega vrtca v Solkanu z novo podobo, ki bo otro-*

Katarina Semič

kom in vzgojiteljem nudila prostor za kakovosten razvoj otroka. Vrtec v Solkanu že 50 let vsako leto nudi prostor 120–150 otrokom in želimo, da bo tako tudi v prihodnje. Vrtec je bil in mora ostati prostor prvih prijateljstev, prvih ljubezni. To je svet pravljic, svet čistih src. Poskrbimo, da bo ta svet tudi v bodoče ostal obdobje pravega otroštva.

Ob besedah zahvale za medsebojno sodelovanje je gospod ravnatelj Goran Bezjak povabljenim gostom

Ana Rojc

izročil jubilejno darilo, ki je nastalo izpod spretnih rok Alenke Mugerli.

Naši otroci so skozi vse leto raziskovali preteklost našega vrtca, sedanjost živijo zdaj, za svojo prihodnost pa imajo veliko upov in želja. Vedo, česa si želijo: zdravja, veselja in igre. To je tisto, kar je za njihovo otroštvo najpomembnejše. Na nas je, da skupaj ustvarjamo okolje, v katerem se bodo počutili varne, sprejete in srečne. Saj vrtec niso le zidovi in igralnice, ampak ljudje, ki pustijo v njem del sebe.

Naše praznovanje so obogatili posamezniki, katerim se iskreno zahvaljujemo za pomoč: lokalnim gozdarjem za drevesa, Martinu Brezavščku za prevoz dreves in dobavo lesa za tablo, Dejanu Čargu za izdelavo table za lok, Damjanu Winklerju (civilna zaščita) za postavitev mlaja, Nataši in Valterju Faganelj (Copigraf) pri tiskanju majic, Martini Arčon (Radio Robin) za medijsko pokritost prireditve in drugim.

50 let je veliko, a naša zgodba se še nadaljuje. Že jutri bodo skozi vrata vrtca ponovno vstopili otroci, z njimi pa nove sanje in nove zgodbe.

Irena Godnič

Dan Zemlje

Na Osnovni šoli Solkan je v sredo, 22. aprila 2026, potekal naravoslovni dan na temo dneva Zemlje. Učenci so z različnimi dejavnostmi raziskovali pomen varovanja okolja. Dan je bil namenjen ozaveščanju o pomenu ohranjanja našega planeta ter spodbujanju trajnostnega načina življenja, pri čemer so učenci aktivno sodelovali in svoje znanje poglobljali na zanimiv in ustvarjalen način v različnih delavnicah: Kulinarčna delavnica, Zero Food Waste, Gostinska dediščina v Oštariji Žogica, Kažipot in informacijske table, Poživitev šolskega avtobusnega postajališča, Oljke: urejanje okolice, obrezovanje oljk in shranjevanje zastirke, Zasadiitev visokih gred pri učilnici na prostem, Ureditve gredic pred šolo, Delavnica sonaravnega bivanja, Diš-

eča in senzorna pot, »Oživitev« le-sene hiške – učilnica na prostem, Napisi za vrata, stene in stopnice, Zloženska: Zdravje in dobrobit – Kako si lahko pomagam?, Press – RTV Solkan: novinarska delavnica, Pravila in navodila od »a do ž«.

Naravoslovni dan se je zaključil z mislijo, da lahko prav vsak posameznik prispeva k ohranjanju našega planeta. Učenci so ob koncu dejavnosti strnili svoje vtise, predstavili ugotovitve ter spoznali, kako pomembno je, da skrb za okolje vključujejo v svoj vsakdan. Dan je tako pustil pomemben pečat, saj je okrepil zavedanje o odgovornosti do narave in spodbudil željo po trajnostnem ravnanju tudi v prihodnje.

Jasmina, Mia in Ela

Zlata bralka, zlati bralec

V torek, 5. maja 2026, so se devetošolci, ki so vseh devet let vestno brali za bralno značko, udeležili slovesne prireditve Zlata bralka, zlati bralec 2025/2026 v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani.

Pred začetkom prireditve so se povzpeli na Ljubljanski grad, kjer so se skupaj z zlatimi bralci z Goriške pomerili v literarnem kvizu ter v imenu šole prevzeli priznanje. Nato so se sprehodili skozi stari del mesta do Cankarjevega doma.

Prireditve je povezoval Boštjan Gorenc – Pižama, ki se je pogovarjal z mladimi knjižnimi navdušenci ter go-

stoma Andrejem Rozmanom Rozo in Anjo Zag Golob, avtorjema knjige Naši komadi. 111 slovenskih pesmi za bolj ali manj mlade in skoraj vse druge, ki so jo v dar prejeli zlati bralci.

Dan je bil prežet z besedo, glasbo in ponosom na vztrajnost, ki so jo učenci dokazovali vseh devet let. Naj jim ta dosežek ostane v spominu kot dokaz, da branje odpira vrata v svet domišljije, znanja in novih poti, ter naj jih knjige spremljajo tudi na vseh njihovih prihodnjih korakih.

Tina Skok in Svetlana Bušen

Fizikalni talenti

Učenci 8. in 9. razreda OŠ Solkan so se v letošnjem šolskem letu udeležili tekmovanja iz znanja fizike za Stefanova priznanja, ki je potekalo v soboto, 16. maja 2026, in ga organizira DMFA Slovenije. Tekmovanje poteka na šolski, regijski in državni ravni ter spodbuja poglobljeno razumevanje fizikalnih zakonitosti, logično razmišljanje in raziskovalni pristop k reševanju problemov.

Ravno 16. maj je tudi Mednarodni dan svetlobe. Mednarodni dan svetlobe je globalna pobuda, ki vsako leto ponuja priložnost za razmišljanje o svetlobi in njeni vlogi v znanosti, kulturi in umetnosti, izobraževanju ter trajnostnem razvoju, pa tudi v različnih področjih, kot so medicina, komunikacije in energetika.

Naši učenci so tudi letos dosegli izjemen uspeh. Na državnem tekmovanju sta kar dva učenca, Matevž Frančeskin in Filip Kenda Grenko, osvojila zlato Stefanovo priznanje – eden v kategoriji 8. razreda in eden v kategoriji 9. razreda. Učenec Vitan

Petrovič je za osvojitve srebrnega priznanja zaostal le za eno samo točko, kar dodatno potrjuje visoko raven znanja in pripravljenosti naših tekmovalcev.

Uspešni pa smo bili tudi na regijski ravni, kjer je učenec 8. razreda Patrik Drnovšček osvojil bronasto Stefanovo priznanje.

Dosežki naših učencev so rezultat njihovega vztrajnega dela, radovednosti in interesa za naravoslovje, hkrati pa tudi pomembna potrditev kakovostnega dela pri pouku fizike in dodatnih pripravah na tekmovanja.

Učence je skozi priprave na tekmovanje vodil mentor Marko Juretič, ki je na njihove dosežke izjemno ponosen ter ceni njihov vložen trud, vztrajnost in izkazano znanje mladih fizikov.

Vsem tekmovalcem iskreno čestitamo za trud, znanje in odlične rezultate ter jim želimo še veliko raziskovalnega duha in uspehov tudi v prihodnje.

Besedilo in Marko Juretič

Srečkov kulturni dan

Ob 100. obletnici smrti pesnika Krasa, Srečka Kosovela (1904-1926), smo 27. maja posvetili "konstruktivizmu" v vseh oblikah: s plakati, konci, portreti, pesmimi in konstrukcijo.

Devetošolke in devetošolci so se podali v raziskovanje njegovega krat-

kega, a izjemno plodovitega pesniškega ustvarjanja in na koncu dneva predstavili navdihujoče rezultate svojega dela, pri katerem smo jih čisto malo usmerjale tudi mentorice Tina Skok, Urška Tušar, Sanja Leben Jazbec, Lucija Kovačič in Svetlana Bušen.

Klic poletju

V drugi polovici maja smo se že tradicionalno zbrali na solkanski Karavli, kjer je potekala dobrodelna prireditev *Klic poletju – iz roda v rod skozi igro in pesem*, ki so jo pripravili učenci in učitelji Osnovne šole Solkan skupaj z vzgojiteljicami vrtca ob šoli.

Rdeča nit letošnjega dogodka so bile stare igre, ples in ljudska pesem, ki so odmevali daleč naokrog ter nas popeljali v čas otroštva naših staršev, babic in dedkov. Obiskovalci so skozi nastope učencev in vrtčevskih otrok znova začutili toplino preprostih trenutkov, ko je bilo za veselje dovolj le malo domišljije, dobre volje in družbe prijateljev.

Dogodek je povezal vse generacije – od najmlajših vrtčevskih otrok, ki so pod vodstvom ge. Urške Komel in ge. Irene Godnič ljubko in ubrano zapeli,

baven način prikazal razliko med današnjim otroštvom, pogosto zaznamovanim s telefoni in zasloni, ter nekdanjimi dnevi, preživetimi v naravi in med vrstniki.

Prireditve so izvrstno povezovali učenci Tibor, Vita, Neža in Urh, ki so s sproščenostjo in toplino poskrbeli za prijeten ter tekoč program. Ob zaključku večera se je ljudska pesem prelevila v sodoben ples vseh učencev razredne stopnje, ki je simbolično odprl tudi praznično obdobje, saj bomo v šolskem letu 2026/27 v Solkanu obeležili 170-letnico organiziranega šolstva v našem kraju. Čustven zaključek večera pa so pripravili tudi zaposleni OŠ Solkan, ki so skupaj zapeli pesem »To smo tisti ljudje« avtorja Rudija Bučarja. S skupnim nastopom so simbolično pokazali, da šole ne

Veliko zaslug za pripravo in izvedbo dogodka gre tudi Eriki Grosar, ki je s svojo predanostjo in organizacijskimi sposobnostmi povezovala nastopajoče, mentorje ter celoten program večera.

Hvala učitelju Mateju Petejanu, učiteljicam Nini Žbona Kuštrin, Denis Matežič, Karin Sirk ter vsem učiteljicam, učiteljem in vzgojiteljicam, ki so s svojo ustvarjalnostjo, energijo in predanostjo poskrbeli, da je prireditev zares zaživela.

Največja zahvala pa gre otrokom in učencem, ki vedno znova dokazujejo, koliko poguma, srčnosti in ustvarjalnosti nosijo v sebi. Vsak je prispeval svoj delček in skupaj smo

ustvarili čarobno, toplo in nepozabno popoldne, ki bo še dolgo ostalo v naših spominih.

Hvala tudi vam, dragi starši, stari starši, prijatelji in obiskovalci, za podporo, zaupanje in dobrodelnost. Z vašo pomočjo bomo lahko še naprej soustvarjali lepši jutri za naše otroke ter ohranjali vrednote sodelovanja, povezanosti in skupnosti.

Skupaj smo ustvarili čudovit mozaik spominov, pesmi, igre in nasmehov – mozaik, ki bo še dolgo krasil naš Solkan in nas spominjal, kako dragoceni so trenutki, ki jih ustvarjamo skupaj.

Uredništvo

 Erika Grosar

do učencev mladinskega pevskega zbora ter učencev od 1. do 5. razreda in podružničnih šol v Grgarju in na Trnovem. Poseben pečat večeru je dala tudi Stella s Trnovega, ki je s svojim žametnim glasom navdušila občinstvo in ga popeljala v svet ljudskih melodij.

Na odru so se zvrstili številni pevski, plesni in igrani nastopi. Učenci so obudili igre, ki so nekoč zaznamovale otroštvo: ristanec, elastiko, hulahop, skakanje čez kozo, hojo s hoduljami in številne druge dejavnosti, ob katerih ni manjkalo gibanja, smeha in razigranosti. Posebej hudo mušen trenutek večera je bil skeč ge. Lilijane Humar Plesničar, ki je na za-

ustvarjajo le zidovi, temveč predvsem ljudje, ki jo vsak dan soustvarjajo s srcem. Pomembna sporočila večera je v svojem nagovoru poudaril tudi ravnatelj g. Goran Bezjak, ki je izpostavil pomen sodelovanja, povezanosti in dobrote. Prav pripravljenost pomagati in dobrodelnost sta že vrsto let srce naše prireditve.

Posebna zahvala gre vsem, ki so pripomogli k izvedbi dogodka. Hvala našim pridnim kuharicam Tanji, Meliti, Niki in ostalim za sladko pogostitev ter napitke po prireditvi. Iskrena zahvala tudi našemu vedno nasmejanemu hišniku g. Igorju za vso logistično podporo, pripravo prostora in pomoč pri organizaciji.

Srebrna plaketa

V gledališki skupini POŠ Grgar je letos pod mentorstvom učiteljice Lilijane Humar Plesničar sodelovalo 19 otrok od 1. do 5. razreda. Pripravili so predstavo *Zapri kljun in poslušaj – živalske pritožbe*, igrivo in toplo zgodbo o živalih, ki ob pomoči modrih sov terapevtk spoznajo, da njihove pomanjkljivosti niso napake, temveč posebnosti, zaradi katerih je vsak posameznik edinstven.

Nastopili so tudi na Regijskem srečanju otroških gledaliških skupin v Tolminu, ki je potekalo 7. maj 2026 v Kinogledališču Tolmin, in za svoj ustvarjalni trud so na državnem sre-

čanju v Kamniku prejeli srebrno plaketo.

Uspeh predstave je rezultat vztrajnosti, sodelovanja in ustvarjalnosti vseh mladih igralcev, ki so občinstvu predali pomembno sporočilo: Svet je lep prav zato, ker smo si različni.

Slavnostna otvoritev razstave »Igre iz naftalina«

V četrtek, 7. maja 2026, smo v šolski avli OŠ Solkan slovesno odprli razstavo *Igre iz naftalina*, ki je nastala v okviru celoletnega projekta učencev in učiteljev podaljšanega bivanja od 1. do 5. razreda OŠ Solkan ter podružničnih šol Grgar in Trnovo.

Projekt je učence skozi vse šolsko leto popeljal v čas otroštva njihovih dedkov in babic. Raziskovali so igre, igrače in načine druženja nekoč ter skozi pripovedi starejših odkrivali, kako drugačno, a hkrati bogato in ustvarjalno je bilo otroštvo brez telefonov, računalnikov in sodobne tehnologije.

Med letom smo na šoli gostili številne babice, dedke in druge povabljene goste, ki so nam s toplino in iskrenostjo približali igre svojega otroštva. Pripovedovali so, kako so si otroci nekoč igrače izdelovali sami – iz blaga, lesa, papirja, kamenčkov, palčk in drugih naravnih materialov. Nastajale so frače, loki, papirnate ladjice in čepice, punčke iz blaga ter številne druge preproste, a dragocene igrače.

Veliko časa so preživeli v naravi, kjer so se po pouku zbirali v velikih skupinah prijateljev in skupaj ustvarjali igre, polne gibanja, sodelovanja in domišljije. Igrali so se skrivanja, med dvema ognjema in »kotu«, skakali čez kozo, se lovili, tekmovali in predvsem veliko družili. Njihove zgodbe so učencem pokazale, da za lepo otroštvo niso potrebne drage igrače, temveč prijateljstvo, ustvarjalnost in čas, preživet skupaj.

Slavnostni program ob otvoritvi razstave so soustvarili učenci Šolskega odra ter učenke 1. b razreda, ki so s pesmijo, besedo in igrivostjo pričarali prijetno in srčno vzdušje. Ob tej priložnosti je zbrane nagovoril tudi gospod ravnatelj, ki je poudaril pomen ohranjanja kulturne dediščine, medgeneracijskega povezovanja ter dragocenosti iger, ki so nekoč povezovale otroke in družine.

Posebna vrednost projekta je tudi zbornik, ki je nastal kot trajen zapis vseh predstavitev, zgodb in spominov, ki smo jih skozi leto zbirali. V dar so

ga prejeli vsi gostje, ki so sodelovali pri projektu in s svojim znanjem ter spomini obogatili naš šolski prostor.

Učenci so skupaj s svojimi učitelji s plakati, izdelki, zapisi in ustvarjalnimi prikazi pripravili čudovito razstavo, ki je na ogled v šolski avli. Obiskovalce popelje v čas preprostega, igrivega in srčnega otroštva nekoč.

Iskrena hvala vsem gostom, ki so se

odzvali našemu povabilu in z nami soustvarjali dragoceno zgodbo o igrah nekoč. Vsaka predstavitev, vsak spomin in vsak obisk je prispeval svoj kamenček v mozaik skupne dediščine, ki jo bomo z veseljem ohranjali tudi za prihodnje rodove.

Hvala, ker z nami delite bogastvo preteklosti in ga prenašate med mlade.

Erika Grosar

Predstavitve ge. Sonje Velikonja

Predstavitve ge. Magde Antler

Predstavitve ge. Mire Šavli in Folklorne skupine Kal nad Kanalom

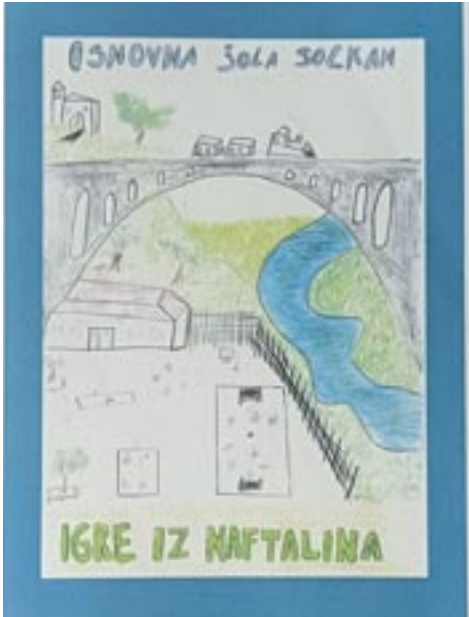

Predstavitve ge. Inge Brezigar

Predstavitve ge. Majde Šturm

Zbornik »Igre iz naftalina«

zaznamuje 170 let organiziranega šolstva v Solkanu.

Vse, ki bi si želeli svoj izvod zbornika »Igre iz naftalina«, obveščamo, da bo na voljo na prihodnjih prireditvah, ki jih bo organizirala OŠ Solkan. Vabljeni, da skozi zbrane igre tudi vi podoživite delček preteklosti.

Boža Hvala

V podaljšanem bivanju na OŠ Solkan in obeh podružnicah smo v letošnjem šolskem letu izvedli projekt »Igre iz naftalina«. Gre za igre iz preteklosti – tiste, ki so jih igrali naši starši, stari starši ali celo še starejše generacije. Tako kot stvari, shranjene »v naftalinu«, smo jih želeli ponovno odkriti, jih obuditi in jim vdahniti novo življenje. Pri tem smo mentorji delovali kot spodbujevalci in varuhi dediščine, naši učenci pa so igre preizkusili v praksi.

Posebno vrednost smo projektu dodali s povezovanjem z vrtcem pri OŠ Solkan, ki letos praznuje častitljivih 50 let delovanja. Na skupnih srečanjih smo igre prenašali na mlajše generacije in ustvarili prostor za pristno medgeneracijsko druženje, v katerem je igra ponovno opravila svojo povezovalno vlogo.

Zbornik oziroma zbirka iger, ki smo jo natisnili v več izvodih, je rezultat raziskovalnega dela učencev 4. in 5. razreda pod mentorstvom Bože Hvala in Nine Močnik. Naši učenci so se obrnili na svoje starše, stare starše in znance ter zbrali pričevanja o tem, katere igre so bile nekoč najbolj razširjene, kakšne pripomočke so potrebovali in kje so se družili. S tem smo vstopili v živ proces prenosa znanja, ki je ključen za ohranjanje naše kulturne dediščine.

Pomemben del raziskovanja so bili obiski gostov, ki so nam z osebnimi pripovedmi približali vsakdanje življenje nekoč. Njihove zgodbe so našemu delu dodale etnološko razsežnost, zato smo v zbirko poleg opisov iger vključili tudi utrinke s teh srečanj, ki ohranjajo toplino deljenih spominov.

V četrtek, 7. maja 2026, smo učenci in učitelji podaljšanega bivanja v avli OŠ Solkan pripravili slovesno odprtje razstave o igrah nekoč. Dogodek, ki je kronal naše celoletno raziskovanje, so učenci pospremili s prisrčnim kulturnim programom. Zbrane je nagovoril ravnatelj Goran Bezjak, ki je poudaril, da smo z dogodkom vstopili v leto, ki

Najuspešnejši devetošolci

V ponedeljek, 8. junija, je nekaj najuspešnejših devetošolcev do ivalo posebno priznanje za svoje delo in doseže. Zaradi svoje vztrajnosti, predanosti in zavzetosti na različnih področjih so bili povabljeni na sprejem k upanu Mestne občine Nova Gorica, Samu Turelu.

V veliki dvorani Mestne občine Nova Gorica je upan sprejel učence,

med katerimi je bilo tudi devet predstavnikov naše šole.

Slovesnost so obogatili glasbeni nastopi, prisotne pa so nagovorili tudi ugledni gostje.

Učencem so izrekli priznanje za njihovo prizadevnost, trdo delo in odlične rezultate ter jim ob zaključku šolskega leta za eleli prijetne in brezskrbne poletne počitnice.

Sprejem najboljših učencev

MONG

Misija uspešno zaključena

Na Karavli v Solkanu je letošnja valeta potekala v znamenju »napetosti«, humorja in nepozabnih spominov. Devetošolke in devetošolci so obiskovalce popeljali v svet skrivnih agentov in drznih nalog s programom »Misija nemogoče«, ki je navdušil starše, učitelje in goste.

Učenci so skozi ples, glasbo in igrane prizore prikazali svojo devetletno pot od prvih šolskih korakov do zadnjih dni osnovnošolskega izobraževanja. Kot pravi agent so premagovali izzive, reševali »nemogoče nalo-

ge« in ob tem dokazali, da so pripravljeni na nove življenjske misije.

Poseben pečat večeru so dali ganljivi nagovori, zahvale učiteljem in staršem ter številni smešni spomini, ki bodo ostali zapisani v srcih vseh prisotnih. Valeta je še enkrat pokazala povezanost generacije in ustvarjalnost učencev OŠ Solkan.

Ob zaključku je bilo jasno: misija je bila uspešno izpeljana. Pred devetošolci se odpirajo nova poglavja, a spomini na osnovno šolo in letošnjo »misijo« bodo ostali za vedno.

Svetlana Bušen

Danijela Nedeljković

Bičine zgodbe

Kotalke

Na fejsu slika rdečih kotalk mojega otroštva. Lih tako zguljene. Lih tako rdeče. Lih take vezalke. Lih take ku iz spomina mojega otroštva. Nepozabna zgodba, kako sem jih dobila. Je že tolko cajta nazaj, da se v zgodbi nehote zlažem. Pobrkam. Nehote. Se mi zgodbe pačijo. Preveč let je šlo mimo, da je zgodba čista resnica.

Vrtec v Solkanu pri parku. Vrtecesta-park. Takrat ni blo tolko autu ku zdej. Nismo vedli še, kaj je promet. Takrat sem imela nonu pet minut od vrtca, parka. Zdaj živim minuto od vrtca, parka. Samo čez cesto in sem tam. Me je že klical, da se je tako poštimal moj lajf. Park v vseh obdobjih življenja.

Meni je bilo v vrtcu tako lepo. Tudi če sem bila kar naprej kaznovana za vse neumnosti, ki sem se jih zmislila, mi ni vzela nihče tega spomina, da mi je bilo lepo. Klapa že od takrat nepozabna in se vleče z mano skozi celo življenje. Potem kasneje, v osnovni šoli, po žurih. Še zdaj, kadar se vidimo, vemo. Mi smo talumpi. Bojoti. Tatjana, Cuto, Jure, Polak, Jadranka, oni ... smo jih nrdili naumnih. Z vrtcem smo bili

dosti v parku, tudi če je imel vrtec res veliko igrišče v senci kostanjev. Park je bil naše igrišče. Največje smreke. Naj super drevesa za plezanje. Seveda sem splezala na najvišji vrh in sem bila kaznovana. Še zdaj, ko pogledam tisto smreko, tja v vrh, se posmejem. Misel. Res je visoka. Še zdaj, k sem velika – stara. Skrivanje po grmovju, da so me vsi iskali. Ma skrila sm se najbujši. Kaznovana. Še so tam, isti grmi. Ne vsi, eni pa že. Še se mularija skriva po njih. Vsaki generaciji, da svoje spomine. Risanje s palco v pesek potk, ki so bile, so še zdaj prepredene po njem. Me je ena razjezila, ker je pobrisala moj svet, narisana s palco. Sem jo pocuknila za oba repka na glavi. Še zdaj se spomnem. Barbara Cej moja sosedica pr noni, una pr tapridnih. Rdeče ličke, dva repka in lepa oblekica. So mi vedno govorili. Pogledj Barbaro, kako je pridna. Mi je šla tako na živce. Še zdaj je pridna, prijazna. Spet sem bila kaznovana. Hihi. Zdej bi rekli, da sem bila hiperaktivna. Neeeee, samo zdrava in razigrana, mogoče lumpička. Sej ne, da me je ganila vsaka kazen. Tahujši je bila, da sem mogla spat s tamičkinmi. Ta je bila najhujša. Spat s tamičkinmi!! Sramota. Spat po kosilu, zadnje leto v vrtcu. Aja, v parku je bil tudi bazen. Se nam niso pu-

stili kopat. Sem se slekla do brgešin (spodnjih hlačk) in šla v vodo. Hihi, spet sem bila kaznovana. Največkrat je bila kazen, pojdi v kot. Veste kaj? Še zdaj grem mimo vode, me zamika, se slečem do brgešin in skočim noter. Očitno ni pomagala kazen. Ta kazen je bila švoh. Sem se odpočila in mislna na naumnosti za naprej. Ma sem bla tudi pridna. Za risat. Za pojet. Plesat. Za nabrat najlepši buket (šopek rož). Za nrdit kronico iz marjetk. Lastiko sem sturala. Kros. Vedno sem neki organizirala, se borila za nežne duše. Živali. Ma zdej se že važim. Ma kej. Taka sm, še zdej.

Aja, kotalke. Une rdeče kotalke. V naših cajtih naj želja. Imeti kotalke. Ku da bi, ne vem, kaj. Ku da bi dobil, s kom primerjat, ne vem. Ku da bi ... Vsak dan doma. Mi kupite kotalke? Jaz bi mela kotalke. Bom dobila kotalke? Vsi imajo kotalke. Samo jst ne. Me pride iskat nona v vrtec ob treh. Ostanem pred hišo. Nona gre noter. Hiša v ulici. Ulica puhna otrok. Avto po ulici tako malo, da ni omembe vredno. Eni se igrajo z žogo. Eni lastiko. Tanja se važi na kotalkah. Boštjan kaže fračo, ki mu jo je nrdi brat. Pinc za streljat puhn žep. Oliva pride z mičkinu mucu in razpravlja, da bo imela kmetiju. Jst ji dajem razun. Je prnesla Vida krampir, da bomo pekli, v eni na pol zazidani hiši, v drugi ulici. Zažvižga tata naš razpoznavni žvižg. Žvižg. Razlaga. Toliko si lahko daleč od hiše, da ga slišiš, ko te kliče, rabimo. Pomeni, da takoj pridi domov. Seveda ga slišim, ma se delam neumna, k mi je blo lepo dole na ulici in se igrat z mucu od Olive. Žvižg drugič. Ma ne, dej, zakej morem domov. Tata zakriči, pridi jest. Jaz nazaj. Nisem lačna. Takoj pridi jest. Ni pardona. Grem. Vsa fotasta. Mrmram grde besede. Nisem lačna. Sem jedla v vrtcu. Muža. Jota sredi dneva. Kej jim ni jasno. Pridem v kuhinjo. Na mizi krožnik. Na krožniku tiste rdeče, glanc nove kotalke. Me vidite, ko iz upornika ratam najbolj sluzast otrok na svetu. Primem kotalke. Objemavam tatu, nonu Tinu, nonota Ferdota. Vsi se smejemo. Jeclam besede zahvale. Si obuvam kotalke. Se že ubivam po stopnicah na ulico. Vsi ulični okoli mene. V tistem trenutku, ta glavna. Za me raznest. Se furam gor in dol. Kamenček. Padec. Kri. Bo ratala grinta. Ponos. Sreča. Gas okoli ulice. Gre po kotalke še Oliva in Marko in Barbara in ... se furamo po ulici gor in dol ku zmutjeni do teme in še malo. Drugi dan, tretji in dnevi in mesci. Potučena koljna. Komolci. Kri. Grinte. Se primemo ozadi za kwolo in kar je šlo skozi ovinke. Kotalkarski na postaji. Tam so se svetla tla. Spulirano. Lušo. Tekmovanje. Naredi top. Poskok. Obrat. Menjaj nogo in leta minejo. Kotalke so zguljene. Kolesca izdelana. Barva zguljena. Vrce (vezalke) vse strgane. Spomini najlepši.

Nataša Šuligoj - Biča

Kekec

Jutro aprila že skozi škure napoveduje popoln, pretopel dan za ta cajt. Enkrat je bil april lombrena in bote. Zdej? Kratke hlače, kanatjra in obvezna pedikura.

Skočim s postelje, vržem še Sandita ven, na puhno odprem okno in na ograjo balkona zmetam prestrale, da se preluftajo in posončijo. Skuham kafe. Popijem grofovo vodu, ki smo jo šli iskat učera. Je bil dan izvirskih voda in njihove energije.

Muziku dam na 117. Izi žezič. Po glavi se mi mota. So uni plačali. Popraviti ure na klimah. Ima tamikina rojstni dan. Moram u trgovino, da nakupim reči za nrdit tortu. Rečem Sanditu. On gre rad. Napišem listek. Jaz imam v dobrem čas. Grem po regrat? Čemaž? Ne, ne grem po šparglje. Ma ne vem. Bobo (moj pes) sitnari. Alo, gremo. Gremoooo. Sabotin? Ne, ne, na hitro. Zmenjeno! Na Kekca!

Oblečem cote za komot in gremo. Grem s suzukičem do placu. Moram

potem peljat prat cunje od hostla v Zelvo. Naložim še to. Končno. Na placi, tam mimo kloštra desno. Minuta in si navkreber proč od norega sveta. Mimo trt, ki jim je čas vzel vse. Prepletene trte s srobotom in trnjem. Prerasle v divjino. Naprej hišica, ki so ji še par let nazaj okolico krasile rože. Zdej? Udrta streha. Zlomljena vrata. Rože so opomnik nekega lepega, srečnega časa.

Hodim naprej. Potka si utira pot v hrib. Se ustavim. Poslušam. Opazujem. Ptički so tako glasni. Tako ubrani v svojem gozdu, v svojem domu. Kako to pomirja, kako me prevzame. Drevesa iščejo zelene barve razcveta prvih listov.

V podrastju suhe veje zime. Rdeče kroglice lobodičja. Še malo in ga bomo brali. Želod so pogreblji tam ob potki čez celo divji prašiči. Šparglji. Dva al tri pojem kar sproti. Za več imam drugi plac.

Grem naprej. Kako je lepo, se moje misli pogovarjajo same s sabo. Kar naenkrat zaslišim divjo, hudo muziko. Fajn na glas. Ma orko dijo, kej. Na poti dol proti meni ena mlada dardica, ki v ritmu pobesnelega bika prihaja nasproti.

Prijazno pozdravi, ma jst takoj zasikam: »Poslušaj raje ptičke pet.« Ona z nasmeškom: »Če mi je pa všeč.« Greva vsaka svojo pot. Mi je žal, da sem ji siknila. Me je zaneslo v moje spomine njenih let. Smo hodili mularija na Javo (en lep del razgledne skale na Kekcu) po šoli. Podivjani. Muzika, tam, tam z njeno. Mi gre kar na smeh.

Oj, mladosti moja, kam odšla si, kje si? Zdej se pa zgražam. Stara moja. Vse ob svojem cajtu. Komi čakam, da jo spet vidim, da se ji opravičim. Opravičim mladosti.

Sem že gor. Me misli hitro prinesejo na vrh. Spet se ustavim pri tabli, opomniku miru in opominu na prvo svetovno vojno.

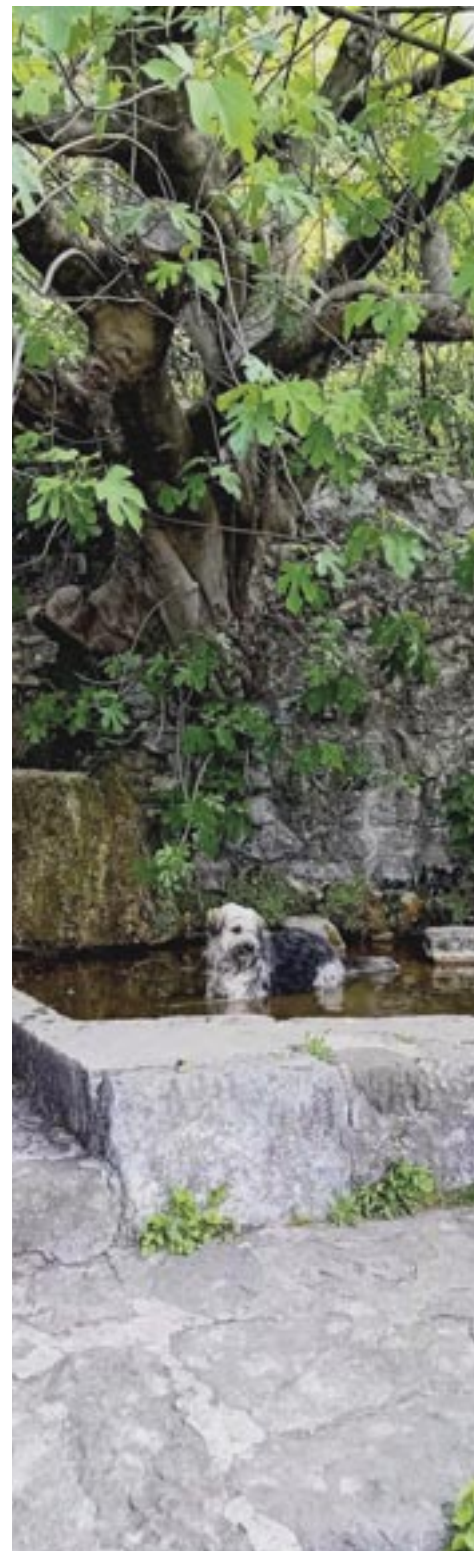
Na slikah gol Kekec, Sabotin, Škabrijel. Gol od groze vojne. V spomin. V opomin! Ista slika v živo je lepa, zelena, poraščena. Kako hitro pozabljamo. Kako hitro narava vse popravi. Pusti za sabo. V pozabo.

Mimo gostilne na lepem razgledu, s pogledom obeh Goric do morja, in po »strmini« dol proti Solkanu. Poti, kar si jih želiš. Danes ta. Krožna.

Naberem šparglje za eno frtaljo. Tečeva dol do vode, korita. Zagrad se reče. So tam enkrat po starim Sukečke prale cunje. Plac druženja in pesmi. Velike fige. Vode, ki jo še lahko piješ, tam, kjer gre ob figi, ki raste iz zida, izvir.

Bobo se daja z balotami v vodi. Jaz delam načrte za naprej. Prvo peljem cunje, pole...

Nataša Šuligoj - Biča

Zaščitimo se pred UV-sevanjem

Prihaja obdobje, ki ne prinašane le več dnevne svetlobe, temveč tudi več sončnega sevanja. Sonce je nepogrešljiv vir življenja. Zagotavlja nam svetlobo in toploto, spodbuja nastajanje vitamina D v koži ter pozitivno vpliva na naše počutje. Kljub pomembnim koristim za zdravje pa moramo biti pri izpostavljanju soncu previdni.

Prekomerna izpostavljenost ultravijoličnemu (UV) sevanju (sončnemu ali umetnih virov npr. solariju) povzroča prezgodnje staranje kože in je glavni dejavnik tveganja za pojav vseh vrst kožnega raka. Akutne in kronične/odložene škodljive učinke povzroča tudi na očeh in vpliva na imunski sistem.

Število novih primerov kožnega raka v zadnjih desetletjih v svetu in tudi v Sloveniji narašča. Nemelanomski kožni rak je na prvem mestu po pogostosti med vsemi raki. Letno smo beležili povprečno 4.175 novih primerov. Strmo narašča tudi število novih primerov kožnega melanoma, ki je naj agresivnejša oblika kožnega raka, s povprečno 681 novih primerov na leto.

Dejavniki tveganja za nastanek kožnega raka, zlasti kožnega melanoma, so povezani z našimi genetskimi značilnostmi in tveganim vedenjem, to so:

- izpostavljanje soncu; svetla polt; številni, nepravilni in različni kožni nevusi;
- sončne opekline (še zlasti v otroštvu); predrakave spremembe na koži;
- družinska obremenjenost ali že prebolel rak kože; oslabiljen imunski sistem;
- pridobivanje zagorele polti v solarijih.

Vsakokrat, ko se izpostavljam UV sevanju z namenom pridobivanja zagorele polti, večamo tveganje za pojav

kožnega raka. Zagorela polt ni pokazatelj dobrega zdravja, je odgovor kože na poškodbo.

Pojav kožnega raka in drugih škodljivih učinkov UV sevanja na zdravje lahko zmanjšamo ali preprečimo z izvajanjem samozaščite.

Splošna priporočila za zaščito pred UV sevanjem

Spremljajmo dnevne napovedi UV indeksa

Objavlja jih Agencija RS za okolje: <https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/sproduct/biomet/bulletin/sl/biovreme/>

Pred UV sevanjem se zaščitimo pri UV indeksu 3 ali več. Zaščito prilagodimo stopnji sevanja: višja kot je vrednost UV indeksa, intenzivnejša naj bo zaščita. Od druge dekade maja do prve dekade avgusta se v nižinskem svetu Slovenije vrednosti UV indeksa 3 in več pojavljajo najdlje in sicer že od 10. ure dopoldne pa vse do približno 17. ure.

Omejimo izpostavljanje soncu

V Sloveniji je UV sevanje najmočnejše med aprilom in septembrom, UV indeks doseže najvišje vrednosti že v maju vse do prve polovice avgusta. Čez dan doseže vrh okoli sončnega poldneva, približno ob 13. uri po poletnem času. Zato aktivnosti na prostem načrtujemo zjutraj ali pozno popoldne, sicer pa se ustrezno zaščitimo glede na UV indeks.

Umaknemo se v senco

pod drevesom, latnikom, dežnikom ali senčilom, najbolje pa smo zaščiteni v notranjosti stavb.

Ustvarimo si lastno senco

Oblecimo gosto tkana, ohlapna oblačila in si nadenimo širokokrajno pokrivalo. Oči zaščitimo tudi s sončnimi očali ustrezne kakovosti in oblike (leče CE, UV 400; čim večji očalni okvirji, ki ščitijo tudi s strani).

Kot dodatno zaščito uporabimo kremo za zaščito pred soncem

Na dele telesa, ki jih ne moremo prekrito z oblačili, nanesemo kremo za zaščito pred soncem s široko zaščito (UVA in UVB) in sončnim zaščitnim faktorjem (SZF) najmanj 30. Za učinkovito zaščito kremo nanesemo v zadostni količini pred izpostavitvijo soncu in jo ponovno nanašamo vsaki 2 uri ter po plavanju ali močnem znojenju.

Kreme za zaščito pred soncem niso namenjene podaljšanju izpostavljanja soncu.

Svetujemo še:

- Ne sončimo se namerno.
- Odpovejmo se uporabi solarija.
- Redno nadomeščajmo tekočino. Najbolje, da pijemo vodo.

Mesečno samopregledovanje kože

Poleg izvajanja zaščite pred UV sevanjem je pomembno tudi redno samopregledovanje kože za zgodnje odkrivanje kožnega melanoma. Sumljiva

znamenja so tista, ki so nesimetrične, nepravilne oblike, z nepravilnimi, zabrisanimi robovi, neenakomerno obarvana ali večbarvna, večja od 6 mm in nad nivojem kože, se spreminjajo v velikosti, obliki ali barvi.

Preventivni programi za zaščito pred UV sevanjem

V Sloveniji in drugod po svetu se z naraščanjem incidence kožnega raka vse bolj krepiti tudi osveščanje javnosti o škodljivih učinkih prekomernega izpostavljanja UV sevanju in pomenu preventivnega ravnanja za zaščito zdravja. V ta namen tudi pri nas obstoji kar nekaj organiziranih preventivnih programov in številnih drugih aktivnosti, kot so:

- program Varno s soncem,
- aktivnosti v okviru Melanoma Day,
- program Varno delo na soncu (namenjen zaposlenim, ki delajo na prostem) idr.

Skupen cilj programov je:

- doseči splošno zavedanje, da zagorela polt ne simbolizira zdravja in vitalnosti, temveč predstavlja poškodbo kože, ki napoveduje njeno prezgodnje staranje in večje tveganje za nastanek rakavih obolenj kože in oči;
- spodbuditi prebivalce k rednemu izvajanju zaščitnih ukrepov.

Več o UV sevanju in zdravju na: www.nijz.si

Vir NIJZ, pripravili: prim. mag. Simona Uršič, dr. med., spec. Higijene in Nataša Šimac, dr. med., spec. javnega zdravja

UV INDEKS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11+	
STOPNJA UV SEVANJA	NIZKA		ZMERNNA			VISOKA		ZELO VISOKA			EKSTREMNA	
ZAŠČITA PRED UV SEVANJEM	ZAŠČITA NI POTREBNA Pri dolgotrajnem izpostavljanju uporabi: sončna očala, kremo za zaščito pred soncem.		ZAŠČITA JE POTREBNA V opoldanskih urah poišči senco. Uporabi: zaščitna oblačila, pokrivalo, sončna očala, kremo za zaščito pred soncem.					ZAŠČITA JE NUJNA V opoldanskih urah se izogibaj bivanju na prostem! Zagotovo poišči senco! Uporabi: zaščitna oblačila, pokrivalo, sončna očala, kremo za zaščito pred soncem.				
												

Andrejeve anekdote

Pär briuci

U frizerskäm saloni je na kandreji sedu Igor Simončič, bankjær u penzji, dænæs pa sukenski kafetar. U mladih ljætah je biu ta narbujsi fucbaler an golgetær Gorice. U lokal ustuæpi Jevšček Slauc, navijač kasnejših Terror Boysu an reče u smjæhi frizerki: "Ooo ma njæmu, ki jæma takuæ rjætkæ lasæ pa boste mogla menj računat."

"Ne tuæ pa na pride u poštjæu zatuæ, ki jæma pa veliku glavu," mu odgovori nasmejæno frizerka.

Ocenæ sæz računstva

Moja sestra Barbka, ki je bla zmjæræm dobra u računstvi, je pæršla usa vesela damu sæz gimnazijæ u Šempetri an rekla teti Marički: "Teta, u zadnje, kær smo pisali nalogu sæz računstva, sæm pisala štjæri. Teta pa: "Ma kajšnæ sæ pisalæ tudi pet." Drugi-krat pride prou takuæ veselo damú an povjæ teti: "Teta, u računstvi sæm dobila pet."

Teta nazaj: "Ma nisi pisala sæmo ti pet, sæ pisalæ tudi drugæ".

Stanko Božjak u Cjærknæm

Stanko, oblečen u brezrokaunik sæz kuæžæ od oucæ, borc prekomorskæ brigadæ, je pæršu h nogæm sæz Likæ na telegrafski tečaj u Cjærkno. Dušan Bašin, ki je biu glih takuæ na telegrafskæm tečaji, ga no jutro zaglæda pær potuæki Zapoški, kakuæ pere næ ostænkæ od prasca, ki sga ponoči ubujli, an ga praša: "Stanko, ma ki djelaš?"

Stanko pa: "Draško ha fame e la vora di notte per fare una mangiata con gli compagni." (Draško djæla ponoči, da nardi nu pojædnu sæs tova-ršami.)

Pjærinč

Pjærinč je za čajta Italijæ stau u via Officine. Biu je mejhna rasti, sæz otruæškim obrazæm an tudi dlakæ na obrazi mu nisæ raslæ. En dæn je stau pær nim dujæm kostænji u drevoredi via San Gabriele (dænæs Erjavčeva ulica). Mimo je šla na šjora sæz Goricæ an ga prašala: "Cos te ga piccio?" (Ki je s tæbu fæntiç?) Pjærinč je numælo pomežiknu sæz oçmi, ona pa: "Te vuol far la pi pi?" (A bi se rad polulu?) Pjærinč je pokimu, ona mu odopne hlaçæ an usa preseneçena reče: "Mamma mia, che roba... quanti anni hai?" (Mama moja, kolko ljæt jæmaš?)

"Tlentatle," ji odgovori Pjærinč.

Buana (po cerkljansko krotæ)

Da sæ na bo pozabla na stara anekdota od mojæ mamæ, ki je bla damæ sæz Laz pær Rjæki na Cærkljanskæm.

Mama je uabiska sajga ata na Lazah. Sajæ suakinja Justina ji prai: "Marjanca, a uiš, sæn glih di na miza ueçerje, ka stuæp u hiše nik Taljan ka predaje blagu pa saharin pa hišah. Ka sæm di na miza karažauc, mu je tæk zadešu, pa sæm ga tud nemu da.

Že pa ta prej žlic je djau ... buana buana. Jæst pa sæm uzje gareça trska an šla pa kuætih jeskat kuæt je ta buana. Tu sæm pavidla Ruditu, ka je biu taljansk uajak, pa mi je djau, de buona pamin dabru."

Černe Andrej
Ilustracije Julija Černe

Za to, kar šteje.

Potrošniški kredit z najnižjo
fiksno obrestno mero.*

Preveri na www.phv.si

* Primerjava je narejena na podlagi javno objavljenih podatkov vseh bank in hranilnic v Republiki Sloveniji na dan 20. 3. 2026.

130
let
Primorska
hranilnica

Miranove bodice

Malo za šalo, še bolj za hec

MIR ali RIM

Letos so v časopisu *Il Piccolo* sredi aprila kar tekmovali s predlogi, kdo bo bolj izviren pri načinu odstranitve ali spremembe napisa Tito na Sabotinu. Politiki so predlagali, naj se napis spremeni v Europa. Oglasili so se župani in bivši župani obeh Goric. Vsak je vlekel na svojo stran. Tudi zgodovinarji so priložili svoj pisiker.

MIR ali RIM © Sašo Batič

Zagato so rešili pobudniki vsakoletne majske baklade na Sabotinu. Najprej so z baklami izpisali TITO, nato še besedo MIR. Polemika se je v časopisu polegla, ker italijanski bralci ne razumejo pomena besede MIR, če

Tito v baklah

pa jo prebereš »po nazaj«, postane RIM. Vse poti tako ali tako vodijo v Rim.

Potrebuješ očala

Na delavnicah SŽ so pred Mostovno namestili LED-prikazovalnik z reklamami. Očitno v Solkanu ni dovolj jumbo plakatov, ker poleg hrane, nakita in avtomobilov oglašujejo tudi to,

Potrebuješ očala

ali potrebujemo očala. Morda je vprašanje namenjeno predvsem županu, naj le že enkrat spregleda, kako malo mu je mar za naš Solkan.

Praščiči na tabli

Na meji z Italijo v Solkanu je Ministrstvo za kmetijstvo postavilo večjezično tablo o nevarnosti divjih praščičev, tudi v ruščini in ukrajiniščini. Sicer druga tabla opozarja, da je prehod namenjen samo državljanom Evropske unije. Verjetno nas bo na italijanski strani zdaj lahko pregledovala tudi njihova Polizia Forestale in Carabinieri Forestali, gozdna policija in gozdni karabinjerji, če slučajno vozimo k njim tudi ostanke hrane za praščiče.

Divji praščiči na tabli

Razdrapane zastave na trgu

Na Trgu Evrope so vse tri zastave močno iztrošene. Očitno je bilo v času EPK preveč spektaklov in so se nargale. Občina že zbira denar za nove, počakajmo do jesenskih volitev.

Ocufoane zastave

Večnamenski sod

Krajevna skupnost je financirala odstranitev dišeče cedre, češ da je preblizu »partizanske« dvorane, financirala pa je tudi obnovo tlakovcev, ki so bili položeni, ko je pihala burja. Namesto aromatičnega drevesa tam zdaj domuje nov sod z vratci. Na strehi je žleb prekinjen, verjetno bodo med žlebova namestili kamin za žar. Manjka samo še izrez stekla, da bodo goste po razburljivih predstavah takoj

postregli s čevapčiči. Naš Dule se že veseli.

Večnamenski sod

Stop Mostovna

Na Mostovni so sami umetniki. Poleg umetniške poslikave in kipa z golobčkom na glavi so grafično obdelali tudi prometni znak. Čestitamo oblikovalcem.

Stop mostovna

Poslikava vlaka

Pod novim LED-displejem pred Mostovno so prebarvali grafite in posli-

Poslikava vlaka

kave, da ne bi konkurirali reklamnim sporočilom. Umetniki so tako dobili delo v veliki delavnici za lokomotive. Medtem ko jih mehaniki vsakodnevno popravljajo, jih entuziasti opremljajo z novimi pobarvankami.

Vlak na gradbišču

SŽ so kupile Stadlerjeve Flirte, ki so narejeni na Poljskem. Na gradbišču

Vlak ob gradbišču

odvodnika na Poti na Breg so postrojenje za vrtnanje pripeljali iz Poljske. Upravljajo ga poljski delavci. Škoda, da ni postaje ob gradbišču, da bi poljski delavci stopili na vlak in se odpeljali na kafe ter nazaj. Tako se ne bi jezili, da vozijo prazni.

Poštni vlak

SŽ pomagajo Pošti Slovenije pri prevozu pošiljk. Da bi se časovno uskladili, so poštni centri prenehali sortirati pošto v nočnem času. Poštne pošiljke tako prihajajo z enako zamudo kot vlaki.

Poštni vlak

MEBLO – vzpon in zaton

Bili smo ena izmed povojnih generacij, ki ni bila deležna izobilja niti kakšne majhne pozornosti ob odraščanju. Zato nas ob končani osnovni šoli nihče ni vprašal, kaj bi želeli početi v življenju. Moral sem sprejeti, kar so sklenili starši. Tako je padla odločitev, da se bom šel k stricu učiti za mizarja. Moja nagnjenja so se, ker je bil tudi oče kovinar, nagibala na stran kovinarstva. Toda odločitev je padla in upiranja tu ni bilo.

Tako sem začel z vajeništvom. Stric je bil zelo natančen mizar, tudi glede urnika je bil dosleden. Delovnik ni bil dolg osem ur, ne, delali smo po cele dneve. Težka so bila ta vajeniška leta. Sem se pa mizarске stroke oprijel in se dobro izučil, za kar sem stricu zelo hvaležen. Po končani vajeniški dobi in odsluženi vojaški obveznosti sem bil še naprej zaposlen v stričevi mizarški delavnici. Potem pa so se v privatni dejavnosti začele pojavljati

težave. Trg je zapolnilo cenejše industrijsko pohištvo. Obrtniško pohištvo, v katero je bilo vloženih veliko ur ročnega dela (in je bilo kakovostnejše), ni bilo več konkurenčno industrijskim izdelkom. Mizarске delavnice po Solkanu so druga za drugo začele zapirati svoja vrata. Solkanske mizarje pa je iz pozabe iztrgal Jožko Markič. Postavil jim je čudovit spomenik v knjigi *Živel je tod mizarjev rod*.

Po končani vajeniški dobi pa nam, ki smo v takih razmerah delali, ni preostalo drugega, kot da si poiščemo varnejši košček kruha. Tako sem 15. septembra 1964 poskusil najti delo v tedanji tovarni pohištva in v njej sem se redno zaposlil. Tam sem zvesto opravljal svoj poklic do invalidske upokojitve, polnih dvaindvajset let. Okolju, v katerem sem se znašel, sem marsikaj, kar sem se naučil kot vajenec, tudi prispeval. Marsikaj pa sem se v novem okolju tudi sam dodatno naučil.

V letih mojega delovanja v Meblu je podjetje doživljalo vzpone in padce. A ljudje, ki smo bili tam zaposleni, smo v srcu čutili, da je podjetje naš dom, in smo se z vsemi močmi zanj trudili, zanj skrbeli in zanj tudi kaj potrpeali. Če se je pokazala potreba po hitrem dokončanju nekega dela, smo z veseljem sprejeli tudi kakšno nadurno delo. Živeli smo za pod-

jetje, kot da je naše (saj so nam tako tudi govorili), gotovo pa je, da smo od dela za podjetje tudi živeli. Menjajali so se direktorji in programi dela, naša vnema do dela pa je ostajala neomajna in na prvem mestu.

Kljub delovnim pogojem, ki niso bili vedno idealni, prah, ropot, plini ..., se je podjetje večalo, množile so se dejavnosti, v bližnji in daljni okolici je podjetje imelo svoje oddelke. Podjetje Meblo je zaslovelo kot eno najbolj cenjenih v Jugoslaviji, Evropi in svetu. V času moje zaposlitve je slovelo kot pojem sodobnega, obenem pa konkurenčnega in zanesljivega partnerja daleč naokrog. Marsikateri izdelek Mebla je »preživel« generacijo, ki ga je naredila.

Ob zagnanosti za delo nihče ni ostal neopažen. Vsakemu je bila dana možnost napredovanja, bodisi z nadaljnjim izobraževanjem bodisi s kakšno drugo obliko dopolnjevanja znanja.

Vzdušje med zaposlenimi je bilo, razen manjših sporov in nesoglasij, kolegialno. Med seboj smo si pomagali bodisi z nasveti bodisi fizično. Medsebojna pomoč se je odražala tudi v čustveni navezanosti. Ob smrti kakšnega sodelavca smo bili globoko prizadeti. Med nekaterimi sodelavci so se rodila trajna prijateljstva, tudi zakonske zveze.

Naše plače niso bile velike, prav tako pa niso bile primerljive s prejemki v kasneje ustanovljenih oddelkih (TOZD-ih). Tako so naše pokojnine danes precej borne.

V podjetju je bilo dobro poskrbljeno za dopustovanje zaposlenih. Poletni oddih smo preživljali večinoma ob morju, kjer je podjetje imelo v lasti hišice in apartmaje.

Tudi za stanovanja zaposlenih je bilo dobro poskrbljeno. Kdor se je odločil za novogradnjo ali adaptacijo doma, mu je podjetje primerno priskočilo na pomoč s posojili.

Spomini na leta, ki sem jih preživel v Meblu, so mi zelo dragoceni in jih nosim v svojem srcu. Ostaja pa mi grenak spomin na konec uspešnega podjetja, za kar ne najdem opravičila.

Občutek imam, da je bilo delo, vsa skrb in vse, kar smo vsa leta vlagali v tovarno, Siziŕovo delo. Redko še srečam kakšnega tedanjega sodelavca, mnogi so že pokojni. Tisti, ki smo ostali, pa imamo dneve na tem svetu že skoraj preštete. Soustvarjalci uspešnega podjetja bomo odšli, naj pa ostane vsaj spomin na MEBLO, ki je zraslo in poniknilo pred našimi očmi.

Toni Vižin

Po pripovedovanju uredila
Petra Zavartanik

V prvi vrsti tretji z leve je Marino Plesničar, na njegovi levi kleči Dušan Černe. Oba Solkanca sta bil mizarja v Meblu.

O čem smo pisali v Solkanskem časopisu v 30 letih

41. številka, 17. junij 2004

Na Placu odprli turistično pisarno (M. M.). Začenjajo dela na predoru (M. M.). Stanje varnosti na območju Krajevne skupnosti Solkan v letu 2003 (VOS). Konec julija dobimo obrtno cono (M. M.). Rekordno na pohodu – 5. tradicionalni pohod treh mostov (Neva Furlan). Spominska ura – Prva svetovna vojna (KS). Dan spomina na začetek trpljenja primorskih Slovencev (Andrej Malnič). „V pravilni slovenščini sem moral povedati, kje smo doma, kje je reka Soča, kje Gorica.“ (intervju – Prim. akademske stopnje, Vasja Klavara, dr. med., Boris Jug). Možnarji so grmeli in naznanjali slavo prihodnjega dne (Milan Abramič) Vinko Paljk – Šestdeseta obletnica smrti Jožeta Srebrnič (B. M.). Žlahtnost ti-sočletne tradicije – drugi pišejo o nas, oba članka: A. Z. S sto upokojenci na Koroško (Pepi Bitežnik). Zdravju ni škodljiv, je pa moteč (livarna) (Oskar Mihelj). Solkanec ponovno na olimpijadi (Uroš Kodolja, Aldo Vuga). Primernejša je druga liga (odbojkarice) (M. I.). Solkanski osnovnošolci uspešni pri matematiki (učiteljice matematike), najbolj priznan učenec Dominik Šurc (razredničarka Dea Sušič). V vrtcih so pesmice doma – vodja vrtca Dragica Delneri. Umetnost v otroških očeh in z računalniško miško (Barbara Gabrijelečič in Viljenka Šavli). Žogica v novi preobleki z novo ponudbo (D. G.). Ofendjerana pupca – Gabrijela od Al-mjerje Kamelčave

42. številka, 2. september 2004

Vokalni duet za neskončnost (Maja Pavlin Klemenc). Deseto mesto z okusom po soli (olimpijec Uroš Kodolja, Aldo Vuga). Solkanske vesti – ali naj se novi predor imenuje Kekec ali Zagrad (Branko Marušič). Lipi sta zeleneli (dan državnosti) (Olga Srebrnič). Prekomorci in Sardinici – "Slovanske čete" (Tomaž Marušič). Spali so kar na fašinah, pokriti s cunjjo – begunstvo družine Gorjan (Vinko Paljk). V ljudstvu živi (Kožbana; Branko Marušič) Kup zapiskov še ni knjiga (Lucijan Vuga, Boris Jug). Smo res tako neprepoznavniki? (Lucijan Vuga). Arheološki park na Sv. Valentinu (Beatrice Žbona Trkman, muzejska svetovalka). Solkanci po svetu (Zavrtaniki v Novem Sadu) (Jernej Zavrtanik). Da bi se še bolje počutili (Sv. Gora) (p. Bernard). Misel za mir (Franciškov hrib) (p. Bogdan). Upokojeniška kronika (Pepi Bitežnik). Doživetja ob spominih (Zbirka Iva Gabrijelečiča) – Marija Jakin, skupina za samopomoč Pesmi s flavto (Irena Martinuč). Glavno je zadovoljstvo strank – Mizarstvo Humar Piculin (Darinka Kozinc). Tujci navdušeni nad spretnostjo naših dijakov (Darinka Kozinc). Znak za prepoznavnost (T. D.) (Neva Furlan, TD Solkan). "U sukenščini 'Uberi dvj peri selat'" (Jernej Zavrtanik).

43. številka, 23. december 2004

"Veronika odrešena v Solkanu" – božični koncert (Maja Pavlin Klemenc). O fantu, ki je dragocen zaklad zapravil za osvoboditev ujetih ptic... (Tereza Tomažič). Najprej zagorijo sveče na adventnem vencu (pater Bernard). Z lučkami na obisk k rojakom (Pevma, Štmaver, Oslavje; organizatorji). Osrednja proslava ob solkanskem krajevnem prazniku (Darinka Kozinc, Maja Pavlin Klemenc). Kako so se oblačili naši predniki (Inga Miklavčič Brezigar). Skozi Solkan 32,2 tovarnjaka na dan (S. M.). Četrty barkadur še bolj svečan in odmeven (Saša Marušič). Koncert Adija Smolarja (D. K.). Iskazali smo jim spoštovanje (D. K.). Gradnja predora Kekec v okviru izgradnje obvoznice (Tina Bučič). Kraj z mnogimi studenci pitne vode (Jernej Vidnar). Dela bodo zaključena v začetku novega leta (kanalizacija Grgar – Kanal GS) (Andrej Miška) Solkanske vesti (B. M., A. Z.). Kostanjev piknik v vrtcu pri Osnovni šoli Solkan (Marjuča Flis, Irena Troha). Dvanajsta obletnica konca osnovne šole (Erika Grosar). Tomaž Marušič prejme najvišje smučarsko priznanje v državi (Ana Zavrtanik). Največje priložnosti so lahko tudi doma – intervju dr. Roberta Goloba (Boris Jug). Solkanski partizanski sabotažniki med NOB (Tomaž Marušič). Oktobrska predstavitev knjige prof. dr. Toma Korošca (Branko Marušič). Dodatek k članku: domača imena solkanskih družin in nadimki (Bruno Zavrtanik). Bistvo srečanja so predmeti (zbiranci stare vojaške opreme) (Jakob Marušič). Mednarodno tekmovanje v umetnostnem kotalkanju – Pokal Evrope 2004 (Roman Anzeljč). Intervju s Fedjo Marušičem: "Vidim, da je veliko lažje komentirati in gledati televizijo" (Saša Marušič). 25. obletnica VDC (Irena Martinuč). Upokojenci so dobili nov večnamenski prostor (DU Solkan) Enodnevni izlet za upokojence (Pepi Bitežnik). Skupaj ohranjamo spomine (Zdravko Bašin) Državno prvenstvo balinarjev (Pepi Bitežnik). Najstarejša Solkanka upihnila 101. svečko (Bogdana Saksida). V Vrojbi predstavitev stare mizarske delavnice (Olga Srebrnič, Dragica Bašin, Silvana Boltar, Emica Segala). Srečanje starejših krajanov (Olga Srebrnič). "Sukenski regut" – še malo in ga ne bo več (Jernej Zavrtanik). "Sveta Katarina popije nu buču vina..." (France Ščeden, Jernej Zavrtanik) Sklepni večer treh turističnih društev (Turistično društvo Solkan; Katarina Vuga) Tudi v Solkanu prva SDS (volitve 2004) (uredništvo). Cvetličarna Pisanka na novi lokaciji in v novi preobleki (Gabrijela Špacal). "Je imela nu taku ljäpu kotälcu" (Ana Zavrtanik).

44. številka, 23. december 2004

Uresničevanje zastavljenih ciljev je

zelo uspešno – delo v KS v letu 2005 (svet KS) V Ajdovščini na dan petega maja (Tomaž Marušič). Koledniki so poskrbeli za velik umetniški večer – božični koncert 2004 (Maja Pavlin Klemenc). V duhu Prešernove poezije – Prešernovanje v Solkanu (Olga Srebrnič, Tomo Korošec). Ali smo v Solkanu varni? (Saša Marušič). Čaji za vsak okus v novi čajnici in kavarni Šeše (uredništvo). Do konca maja bodo dokončani glavni objekti – športno-rekreativni objekti Park Soča (Stanislav Jablanšček). Smo največji sponzor svojega okolja – intervju z Brankom Tomažičem (Boris Jug). Dela v predoru potekajo po terminskem planu (Tina Bučič). Solkanski partizanski sabotažniki med NOB (2) (Vinko Paljk). Duhovnik s "kartoteko" – dekan Jakob Rejec Zbirajo se podatki o Ivanu Gašperiču – Gofetu (Krajevna organizacija ZZB NOV Solkan). "Bilo nas je 94 Slovencev in smo zelo lepo zapeli himno Hej, Slovani" (Jernej Zavrtanik). "Obraz naj bo vsak nasmejan" (Krista Povirk, Vinko Paljk). Vsem materam – strokovne delavke Materinskega doma Solkan Španski učenci so plesali in peli – Marko skače (Darja Krašček, Magdalena Remec). Bravo, upokojenci! Pa pravijo, da smo za v "kantuän" (DU Solkan). Njaki od tišlerskih djel (Katarina Vuga). "Skupaj s predmeti izginjajo besede" – intervju z mag. Danilo Zuljan (Ana Zavrtanik).

45. številka, 30. junij 2005

Lipi sta uživali ob ubranem petju (A. Z. U., Darinka Kozinc). Občuduje popolnost lesa – dr. Ciril Bratuž (Darinka Kozinc). Z zgradnjo obvoznice bodo nadaljevali po fazah (uredništvo) Proslava ob srebrni obletnici

MePZ Šlavec – pevski zbor; pevka Vera Černe, pevec Bruno Polanec Spominj na viharne dni (Tomaž Marušič). Že šestič čez mostove (Jernej Božič). Praznovanje 100. rojstnega dne – Marija Vuga Končno priključek na javno kanalizacijo (Tomaž Vuga). Dogodki polni življenja, mladosti in upanja (Vinko Paljk). Boljši delovni pogoji – DINOS (Sanja Eržen). Poklon s pesmijo – dr. Josip Srebrnič (M. D.). Za merjenje hrupa (uredništvo). Portal iz Vipavske doline je pristal v solkanskem parku – Foto atelje Pavšič - Zavadlav Znanost zmaguje – intervju s prof. dr. Danilom Zavrtanikom (Saša Vuga). Solkanski partizanski sabotažniki med NOB (3) (Tomaž Marušič). V slovo Ivan Gabrijelečič – Zveza borcev Solkan Kalvarija mladih fantov – Jožef Bitežnik Rimska belvalovka (Bellevia romana) na Vardi (Jernej Zavrtanik). Osvojili so 5 642 metrov (odprava na Elbrus) (Aleš Jablanšček). Delavnice o pirih, predavanje o nespečnosti in 6. meddruštvena briškolada (uredništvo). Izlet v Benečijo (uredništvo). Zlato za naše šahiste in reševalce križank (Božidar Markič, DU Solkan). Upokojeniška kronika – govor Inge Miklavčič Brezigar Vseposvoda tehnika (OŠ Solkan) – novinarji Priznanja učencev OŠ Solkan (uredništvo). "Trenutka, ki ga zamudiš, ti leto ne povrne" – sošolke in sošolci iz 8. D, 1993 (Zaznamovano z drevesi – Viljem Lavrenčič in Metka Nunčič). "Prisrčnost in smeh sta gonilni sili društva" – pogovor z Miranom Frankom (Saša Marušič). "V sukenščinu šu lu od Dolnjega konca" (Katarina Vuga).

Andrej Černe
(se nadaljuje)

Slika prikazuje mlado »cesarico« Zofko Lapanja, poročeno Zavrtanik, na sprehodu z lastnikom tovarne čokolade Gorenjka Adolfom Zavrtanikom pred hišo Cesarjevih v Žabjem kraju. Sosed Cesarjevih, Milan Abramič, se teh obiskov dobro spominja. Ob takih priložnostih so bili vsi žabarski otroci okoli ust umazani od čokoladnih dobrot, ki jim jih je radodarno prinašal.

Vilmin foto kotiček

V spomin

Prijatelju Branku, dr. Marušiču, v slovo

nami klicali. Človeka, ki si mu lahko brez zadržkov zaupal in pri katerem si vedno dobil vsaj pameten nasvet, če ne konkretne pomoči. Branko, med nami od osnovne šole naprej, takšen kot vsi drugi, a je kljub temu od nas odstopal. Mogoče malo bolj zadržan, ni bil v prvi vrsti ob raznih mladostnih neumnostih, a kljub temu prisoten, vsaj s pametnimi opozorili, lahko pa tudi z idejo, ki je po izjemnosti daleč presega naša. Kot na primer srečanja na njihovem vrtu ob nedeljah popoldne, s starim gramofonom in predvojnimi ploščami, z našimi prvimi plesnimi koraki; v takratnih solkanskih razmerah nekaj nezaslišanega. O vsem tem pa je vodil kroniko – da jo piše za zgodovino, smo ga dražili – in to v verzih. Skupni pohodi v hribe; edina sva s prijeto vztrajnostjo zlezla na zahtevni Viš, ostali v družini so nama podvig kasneje le zavidali. Pa njegova glasbena pot; edini v klapi si je omislil instrument, trobento, in z njo tudi nastopal z enim od goriških bendov. Vsi smo ga občudovali, bili njegovi zvesti poslušalci in spremljevalci. Še bi našteval, a osemdeset let družjenja je nemogoče zaobjeti v tako kratkem zapisu.

Čeprav je bil rojen v Gorici, je bil z dušo in telesom Solkanec, aktiven v kraju. Svoje poglede in predloge o Solkanu je redno objavljaval v 1001 – Solkanskem časopisu, ki je leta 1994 začel izhajati tudi na njegovo pobudo. Bil je dolgoletni član Sveta solkanske krajevne skupnosti, tudi v letih, ko smo pripravljali in leta 2001 izvedli nepozabno proslavo v čast prvi pisni omembi Solkana. S svojimi predlogi je bil nezamenljiv pri vseh naših aktivnostih, njegova glavna skrb pa je bil zbornik *Jako stara vas na Goriškem je Solkan*. Knjiga, ki so jo nam ta-

krat zavidala tudi druga, mnogo večja in bogatejša okolja, in je še danes pomemben vir informacij o Solkanu.

Zadnja leta, v tretjem življenjskem obdobju, je bil Branko redni in najplivnejši član naših sobotnih srečanj. Tudi njihovo vsebino in poudarke je največkrat določal prav on, bodisi s tem, da nam je na mizo prinesel katero od svojih najnovejših publikacij, bodisi z aktualno temo o dogajanjih v Sloveniji ali bližnjem italijanskem prostoru, še posebej med Slovenci na drugi strani meje. Vsi smo ga z zanimanjem poslušali; dogajanja je utemeljeval z zgodovinskimi dejstvi, ki jih ostali nismo poznali. Vedno je bil občutljiv tudi za težave prijateljev. Vsi se v naših letih otepamo s takimi ali drugačnimi, le o svojih je le redko spregovoril. Vztrajen je bil tudi takrat,

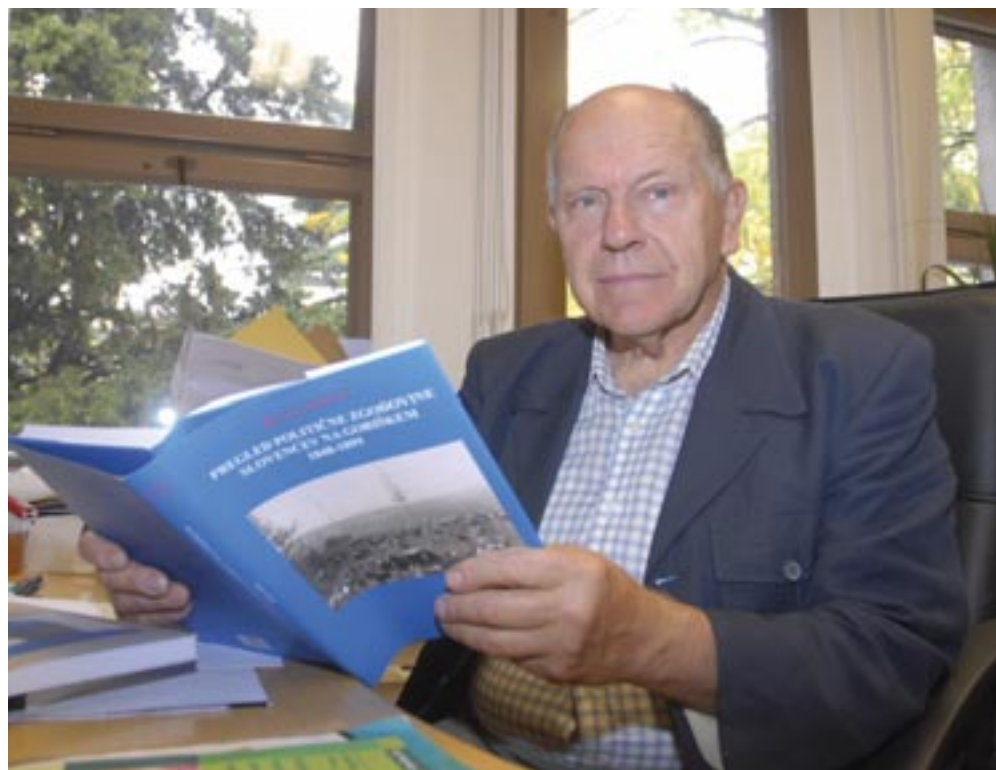
ko je prihajal na srečanja z veliko težavo, ko smo ga zaskrbljeno opazovali, kako mu glas vse bolj pojenjuje. Občutek za sočloveka je bil del njegovega jaza; ob obletnici smrti našega prijatelja Jožeta Šušmelja ga je prizadelo, da se ga po enem letu nihče več ne spomni, da bi se ga morali vsaj mi, njegovi prijatelji.

Zadnje srečanje z Brankom, dobrih štirinajst dni pred njegovim odhodom, mi bo ostalo v spominu do konca. Čeprav je težko hodil, je bil v pogovoru iskrič, zagnan, poln idej o Novi Gorici, o kateri sva se pogovarjala. Zagledan v prihodnost, a vendar s sidri v realnih zgodovinskih dejstvih, je bil optimistični realist. Njegove zadnje nasvete in razmišljanja sem si vtisnil globoko v spomin, zadnje, kar sem dobil od prijatelja, ki ga ni več.

Tomaž Vuga

Pred časom smo se poslovili od dr. Branka Marušiča (1938–2026), goriškega in slovenskega zgodovinarja, znanstvenika, ki je vse življenje namenil predvsem spoznavanju in poglobljenemu razumevanju prostora na stiku med dvema narodoma, dvema kulturama, z različnimi, pogosto nasprotujočimi si političnimi pogledi in težnjami. Z vsem svojim bistvom se je trudil, da bi kljub vsemu ljudje na tem prepišnem prostoru živeli v sožitju, medsebojnem razumevanju in spoštovanju. Tudi njegova zasluga je, da se temu cilju, ki je mnogokrat izgledal le neuresničljiva utopijo, danes približujemo.

A sam nimam namena pisati o pomenu njegovega dela; o tem je bilo že dovolj napisanega, o tem govorijo njegove knjige, članki in publikacije. Rad bi obudil spomin na človeka, prijatelja, Brankota, kot smo ga med

KRAJEVNA SKUPNOST SOLKAN
Komisija za priznanja KS Solkan

OBRAZEC

za podajo predlogov za podelitev priznanj Krajevne skupnosti Solkan

Ime in priimek predlaganega kandidata/uradni naziv institucije (podjetje, zavod, društvo...)	
Datum in kraj rojstva (za kandidate)	
Naslov stalnega prebivališča/sedež institucije	
Izobrazba/dejavnost institucije	
Kratka utemeljitev predloga, ki naj zaobjame bistvo, zakaj je posameznik ali institucija predlagana za posamezno priznanje	
Obrazložitev predloga	
Pisno soglasje kandidata	
Predlagatelj predloga oziroma kontaktna oseba	
Telefon, GSM ali e-mail predlagatelja oziroma kontaktne osebe	
Morebitne priloge k obrazložitvi*	

Opomba: * ni obvezna sestavina obrazca

V _____, dne _____

Podpis predlagatelja

Toni Vižin Vajeniška

Za grzuəne to se vé,
da pr hiši hlapci, djəklə smo bli za vse.

Ko je gospodinji zmənjalo soli in kajšnə še reči,
v butjəgo takrat laufali smo mi.

Če prasci v hləvu u gnoju so ležali,
kidat gnuəj sə gospodarji nas poslali.

Vrt spomladi smo skopali, pognojili,
paladičə še zabili, pomodorjə usadili.

Kadar gospodarji so sə z delavnicə pobrali,
sedli smo na bank ən sedé zaspali.

Ko spomladi so pəšli orači,
tudi uəla smo vodili ku gonjači.

V ruəljə plet krampjər so nas poslali,
spuətətəma na kampoti še baluən smo c bali

Na prvu črešnju ki je b'la ob ruəti smo se povzrpəli
se nazrli, da so nas trebuhi boljəli.

Ku krampjər smo še opljəli
nabrali smo plevel, da prasci hranu sə imjəli.

V jeseni sjərk, vəndimu smo pobrali,
pozimi regut smo s sukenskimi vilami kopali.

Ku u delaunicu smo se uərnili, gospodarji so sə veselili,
da prou usakiga djəla smo jəh odrešili.

Ku u nedjəljju gospodarji so sə ga preveč napili,
naslednji dan sə z məčkom sə lovili.

A če prehudo glava je pretəzka bila,
pod mrzlu uədu sə takoj je ohladila.

Če pa gospodarji vjədli bi, ki naruəbe use smo nardili,
cabadu bi nam dali in skuəz uratə zapodili.

Na koncu pa, kar v hiši sə naruəbe je zgodilo,
za vse garzən bil kriv je, tək je blo pravilo.

Nauk zgodbə:

Vsega so nas gospodarji naučili,
da ku smo šli u svjət,
blo ni djəla, ki sə ga ne bi lotili.

Oglasi

Prostor zate.

Izberi svojega,
(p)ostani del naše skupnosti.

Vstopite v sezono vrhunskih predstav Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica.

Vabljeni k vpisu abonmajev sezone 2026/2027.

Izbirate lahko med enajstimi različnimi abonmaji. Z abonmajem si zagotovite:

- izbran sedež;
- za več kot 30 % ugodnejše ogleda predstav v primerjavi z nakupom posameznim vstopnic;
- brez čakalnih vrst in brez skrbi ob razprodanih predstavah;
- številne popuste pri nakupu drugih vstopnic ali brezplačne ogleda nekaterih dogodkov!

Za otroke lahko izbirate med priljubljenimi Polžkovimi abonmaji: Mali, Veliki in Lutkovni polžek.

Privlačni popusti pri družinskih nakupih Polžkovih abonmajev.

Vstopnice na blagajni gledališča ali na www.sng-ng.kupikarto.si.
T 05 335 22 47
E blagajna@sng-ng.si
www.sng-ng.si

AMFITEATER

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
NOVA GORICA

ODRSKE IN GLASBENO-GLEDALIŠKE PREDSTAVE

<p>2. 7. ob 18.00 Mesto klovnov <i>klovnovski popoldan za vsa družino</i> Klovnbut, Muja Buskers</p> <p>10. 7. ob 21.00 30. 8. ob 20.00 Tereza Gregorič, Borut Petrovič, Jakob Štligoj Usje se je dalu <i>komedija</i> Zavod Scaramouche, GO! 2025, SNG Nova Gorica</p> <p>16. 7. ob 21.00 Lara Jankovič Pred vami stojim gola <i>kabaretski večer</i></p>	<p>24. 7. ob 21.00 Branko Završan Senca tvoj'ga psa <i>gledališko-glasbena predstava za pojočega igralca in tri glasbenike</i></p> <p>19. 8. ob 22.00 Brezmejni gib <i>zaključna predstava 10-dnevne mednarodne rezidence za sodobni ples</i></p> <p>20. 8. ob 20.30 Jure Karas Budale <i>komedija</i> Klapa Produkcija, Špas teater</p> <p>1. 9. ob 20.00 Anton Tomaž Linhart Ta veseli dan ali Matiček se ženi <i>komedija</i> Mestno gledališče ljubljansko</p>	<p>KONCERTI</p> <p>1. 7. ob 21.00 Elvis Jackson & Kekec proti Kekcu <i>z gosti igralci SNG Nova Gorica</i></p> <p>6. 7. ob 21.00 Bakalina Velika <i>z gosti</i></p> <p>28. 8. ob 20.30 Avtomobili <i>in Slovenija Ska Jazz Collective</i></p> <p>FILMSKI VEČERI <i>V sodelovanju z Zavodom Kinoateljje</i></p> <p>12. 7. ob 21.00 Srečno, Kekec! <i>r. Jože Gale</i></p> <p>19. 7. ob 21.00 Hamnet <i>r. Chloë Zhao</i></p> <p>19. 8. ob 20.30 MN Dance Company; od dueta do ansambla <i>r. Nastja Bremec Rynia, Michal Rynia</i></p> <p>23. 8. ob 20.30 Odiseja <i>r. Christopher Nolan</i></p>
---	--	--

www.sng-ng.si/sl/amfiteater

dinos 80.let

Moč preteklosti, vizija prihodnosti

ODKUPIMO:

Staro železo in pločevino, baker, aluminij, medenino, odslužene avtomobilske akumulatorje, star papir

*Za pravne osebe uredimo uničenje
zupne dokumentacije*

DINOS Nova Gorica
Cesta IX. korpusa 110
5000 Nova Gorica
Tel: 041 669 994
novagorica@dinos.si
www.dinos.si

Delovni čas:
Ponedeljek od 7.00 - 16.00
Torek-petek od 7.00 - 15.00
Sobote, nedelje in prazniki
zaprto

PINTARŠPED

Vedno na konju
Sempre a cavallo
Immer zu Pferde
Always high in the saddle

**DOMAČI IN MEDNARODNI PREVOZI
SKLADIŠČENJE IN PRETOVOR BLAGA**

PINTARŠPED d.o.o.
Cesta IX. korpusa 96F, 5250 Solkan
Tel. 00386/5 330 44 30

E-mail: transport@pintarsped.si

Razvedrilo - Obvestila

	AVTOR: MAJAZ HLADNIK	POKAL V KRALJISKI GORI	AMERIŠKI TENISAČ (ANDRE)	PODEBNKI ŽUŽKOJEJ	URSULA ADDRESS	IZADNIK, SVARILNI POZIV	VLAGA, MOČA
PROSTOR Z ZELO ZNANIM TILANOM							
PRIPRAVA ZA KHRANJE							
EMERANT					TONE KNEZ		
RIDLET SCOTT					LEVIL, POREKLO		
KRALJKA WITHEE SPOON					KOLESAR, DIRKA PO FRANCIJI		
PRVICA NAJSTAREJ SESA OLAVNA OSKAR KOGOU							
OBRAZNA ODPIETNA ŠKOTSKI KRALEK CONNERY							
OBREŽJE, NAMREŽJE					VOLJAKO POROČILO		
NEDA URKADEN					KOMANDIR DESETINE		
POKOČ: REISE SENORAT SKY VOS							
NADALJE VRAJE ČESLA							
LESENA TRSKA							
RAFKO RIGOLIČ							
NEKDARJA NEMŠKA KANCLERKA MERKEL							
STIKALO S TIFNO							

PRAVILNO VZDRŽEVANJE VEGETACIJE OB OBČINSKIH CESTAH IN PLOČNIKI

Ob rednem nadzoru cest in pločnikov ugotovljamo, da vegetacija ob cestah in pločnikih pogosto sega čez zidove ali ograje nad cestišče in s tem ovira varen potek prometa pešcem in vozilom.

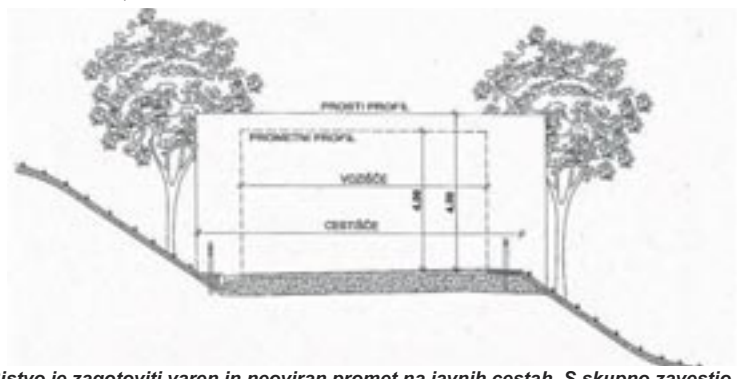
Radi bi vas opomnili, da je potrebno živo mejo in vse drevje, ki ga imate posajenega in morebiti sega na cestišče ali pločnike, porezati v celotni višini v takem obsegu, da je zagotovljen prosti profil ceste, kar pomeni prosta višina nad cesto najmanj 4,5 m, po širini obrezano najmanj do zunanega roba bankine, kjer bankine ob cestišču ni, pa najmanj 1m od roba asfalta ceste (glej spodnjo skico). Zaradi preglednosti višina žive meje ne sme presežati višine 75 cm od nivoja vozišča.

Vse občane zato pozivamo, da porežejo vegetacijo, ki visi nad cestišče ali pločnik.

V skladu z Zakonom o cestah (ZCes-2) lahko izvajalec rednega vzdrževanja ceste brez odlašanja odstrani z javne ceste vse ovire ali druge posledice ravnanj, ki bi lahko škodovala javni cesti ali ogrozila, ovirale ali zmanjšale varnost prometa na njej. Če to ni mogoče, oviro ali nastalo nevarno mesto na javni cesti do njihove odprave zavaruje s predpisano prometno signalizacijo ter o oviri in drugih posledicah prepovedanih ravnanj brez odlašanja obvesti pristojni inšpekcijski organ za ceste in upravljavca ceste. Povzročitelj ovire ali nevarnega mesta in druge osebe, ki so na nevarnem mestu na javni cesti, upoštevajo navodila izvajalca rednega vzdrževanja ceste. Vse stroške odstranitve ovir ali drugih posledic prepovedanih ravnanj ali zavarovanja ovir ali nevarnih mest na javni cesti poravnava povzročitelj ovire ali nevarnega mesta na javni cesti. Stroške, nastale zaradi odstranitve ovir ali drugih posledic prepovedanih ravnanj ali zavarovanja ovir ali nevarnih mest na javni cesti, od povzročitelja izterja upravljavec ceste.

Zakon o cestah (ZCes-2), v 1. odstavku 6. člena določa: »Prepovedano je izvajati ali opustiti kakršna koli dela na javni cesti, zemljiščih ali na objektih ob javni cesti, ki bi lahko škodovala javni cesti ali ogrozila, ovirala ali zmanjšala varnost prometa na njej«, za kar je predpisana globa v višini 500 evrov.

PRIKAZ PROFILOV CESTE, KI NE SMEJO BITI ZARASLI Z RASTLINAMI ALI KAKO DRUGAČE OVIRANIZASEDENI.

Bistvo je zagotoviti varen in neoviran promet na javnih cestah. S skupno zavestjo za skupno dobro, bomo zagotovili varen promet za vse udeležence v prometu.

Hvala za razumevanje in sodelovanje.

Mestna Občina Nova Gorica

	PLJUSK
	REDKEV
	EVOMA
	SPORED
	TARSR
	SOČAFTA
	KOZOLE ALLEN
	UHELJČEK ART
	PAVKE LIAM
	ORANNA DIOR
	NEONKA NUNKA
	PSARNA GOS
	MARK TRPKOST
	OLTAR ARE TL
	TINESVATINI
	OBILJE VODIK
	RIKŠAR ANIKA

UPN QR - potrdilo

Ime plačnika: _____

Namen in rok plačila: PRISPEVEK ZA ČASOPIS

Znesek: 1,00 EUR

IBAN in referenca prejemnika: SI56 0128 4645 0831 390

SI00 1001

Ime prejemnika: KS SOLKAN

TRG J. SREBRNIČA 7 SOLKAN

Koda QR

IBAN plačnika: _____ Polog Dvig

Referenca plačnika: _____

Ime, ulica in kraj plačnika: _____

Znesek: EUR _____ Datum plačila: _____ Nujni

Koda namena: OTHR Namen plačila: PRISPEVEK ZA ČASOPIS Rok plačila: _____

IBAN prejemnika: SI56 0128 4645 0831 390 UPN

Referenca prejemnika: SI00 1001

Ime, ulica in kraj prejemnika: KS SOLKAN

TRG J. SREBRNIČA 7 SOLKAN

Podpis plačnika (prebravstvo žigi)

Obvestilo

Naslednja številka 1001 solkanskega časopisa bo izšla oktobra 2026. Članke in fotografije oddajte najkasneje do **5. oktobra** na e-naslov: **svetlanaplesnicar@gmail.com**. Besedil, ki niso v elektronski obliki, ne bomo sprejemali. Slike oddajte ločeno v jpg formatu. Navedite tudi vsebino slike in ime avtorja fotografije. Uredništvo si pridržuje pravico, da prispevke primerno priredi tako po obsegu (do 7000 znakov s presledki) kot po izrazu. V 1001 solkanskem časopisu se proti plačilu v skladu s sprejetim cenikom objavljajo tudi oglasna sporočila pod pogoji, navedenimi v ceniku.

ISSN 2335-4143

Darovalci

V skupnem znesku **1.055,50 EUR** ste za časopis v času od **1. 1. 2026 do 5. 6. 2026** prostovoljno prispevali: Belingar Anka, Bone Pat, Božič Klara, Brezigar Nives, Caharija Marija Sonja, Čelik Agata, Fikfak Metod, Gabrijelčič Dušan, Gomišček Marija, Gomišček Renato, Hlede Ivan, Hvala Gorazd, Hvalič Andrej, Kaličani Božica, Lasič Vanja, Leban Avgust, Leban Frančiška, Leban Srečko, Likar Danijela, Makuc Antonija, Merljak Skočir Lili-jana, Mlakar Alojz, Mlakar Jožef, Mlekuž Viljem, Močnik Marta, Mokorgl Rafko,

Nemec Jordan, Pajntar Jan, Perko Walter, Pisk, Polak Marija, Prijon Marijo, Remiaš Ana Marija, Skvarča Silvana, Stantič Andreja, Štepančič Marija, Šik Vukovič Dominik, Štefančič Drago, Uršič Lilijana, Vuga Tina, Zavrtnik Franko, Živec Božica. **Sredstva, zbrana namesto sveč in rož po pokojnem dr. Branku Marušiču, v znesku 500 EUR, je družina namenila Solkanskemu časopisu, za katerega je bil tudi sam pobudnik.** V kolikor ste v tem obdobju darovali za časopis, pa niste na seznamu, nas, prosimo, obvestite.

Izdaja: KS Solkani
Zanjo: Ksenija Brumat, predsednica Sveta KS Solkani
Urednica: Svetlana Bušen
Uredniški odbor: Andrejka Prijon, Vidojka Harej, mag. Darinka Kozinc, Sara Marinič, Andrej Černe, dr. Jernej Vidmar Bašin, Tomaž Černe, Miran Brumat
Tisk in oblikovanje: Grafica Goriziana – Gorica
Naklada: 1.400 izvodov – junij 2026